ŠTEVILKA 178
LETO XVI
30. JULIJ 1982

brestov
obzornik
glasilo delovne organizacije

Od besed k delu

PO TITOVI POTI ZA SAMOUPRAVLJANJE IN GOSPODARSKO STABILIZACIJO

NAŠ DELEGAT O DELU DVANAJSTEGA KONGRESA ZKJ

Kongres jugoslovanskih komunistov je bil prvič po osvoboditvi brez TITA, čigar delo je trajna osnova za socializem in samoupravljanje; Titova oporoka — bratstvo in enotnost — se spreminja v gibalo revolucije.

Zato je bila odgovornost udeležencev dvanajstega kongresa tem večja, ker je bil to kongres brez Tita, stratega revolucije, in Kardelja, revolucionarnega ustvarjalca in misleca.

Na prvi plenarni seji je tovariš Dragosavac poudaril, da moramo najprej pretehtati delo med dvema kongresoma. Posvetiti se moramo gospodarskim težavam, ki obremenjujejo naš razvoj. Tudi ostali svet je v globoki politični in gospodarski krizi, na katero se mi nismo pravočasno niti učinkovito pripravili.

Komunisti so predvsem samo opozarjali, vendar vprašanj niso reševali, ker tudi zveza komunistov ni bila dovolj vztrajna in organizirana pri razreševanju družbeno ekonomskih pojavov in nasprotij. Zveza komunistov se ni uspela dvigniti nad posamičnimi interesi, v veliki meri je bila prisotna tudi nekritičnost med komunisti, češ, saj pri nas je vse v redu, drugod so težave. Takšni komunisti so za stabilizacijo, za zožanje naložb, skupne in splošne porabe, toda pri drugih, v svojih okoljih pa se ne odrekajo načrtovani porabi.

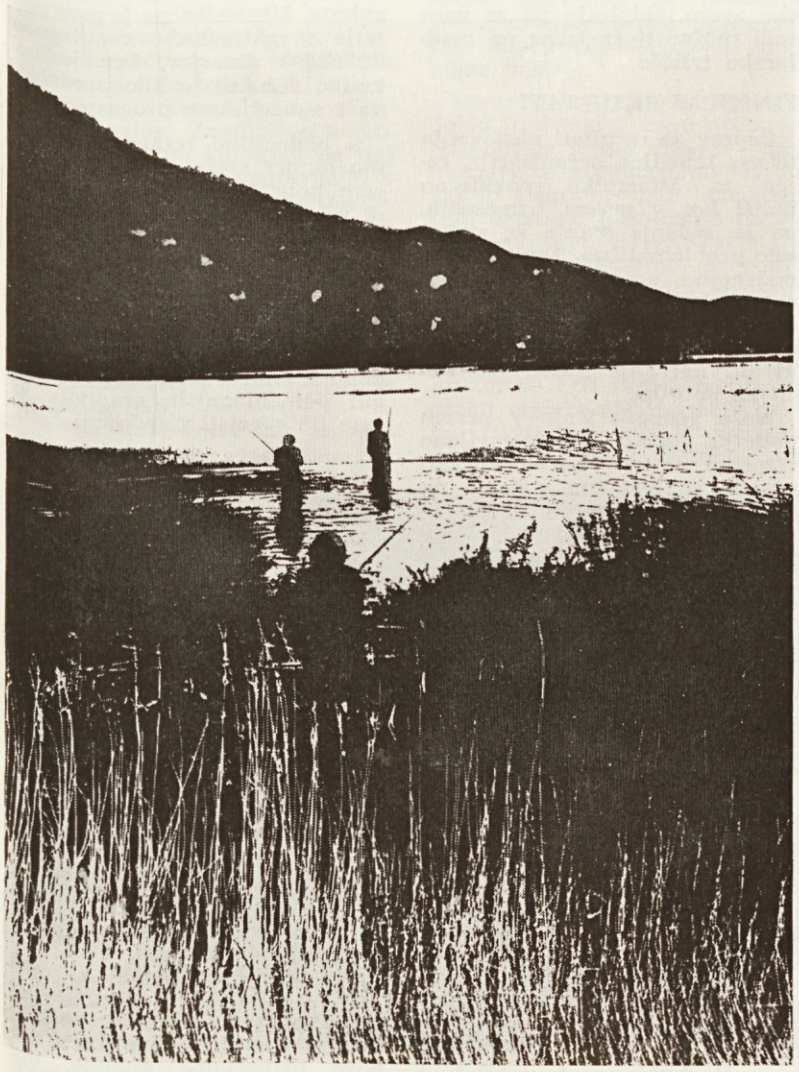

Ob Cerkniškem jezeru (foto Igor MODIC)

Kongres je dal tudi veliko poudarka morali članstva in zahtevam, da morajo komunisti z osebnim zgledom, znanjem in odgovornostjo doseči večji ugled v družbi ter se boriti proti vsem oblikam zlorabljanja družbene lastnine, prilaščanja mimo dela in podobnim pojavom.

Delo kongresa je po prvi plenarni seji teklo v šestih komisijah.

Največ delegatov in gostov je sodelovalo v komisiji za razvoj socialističnih samoupravnih družbenoekonomskih odnosov, za gospodarski in družbeni razvoj ter stabilizacijo; v tej komisiji sem tudi sam sodeloval.

O delu v komisijah smo se delegati obveščali med odmori ali pa brali časopise, v katerih so bili glavni poudarki iz razprave. O delu v komisijah smo bili delegati sicer slabše obveščeni kot gledalci pri televizijskih sprejemnikih, ki je dobil prerez dogajanja na kongresu. Seveda pa se z neposrednim stikom drugače doživlja kongresni utrip, ki ga je bilo čutiti v vsem Beogradu.

V naši komisiji je prispeval uvodni referat Sergej Kraigher, ki je poudaril, da je potrebno spremeniti taktiko in strategijo družbeno ekonomskega razvoja in gospodarske politike. Osnova prihodnjem delu je politika dolgoročne gospodarske stabilizacije, v kateri mora delavec imeti odločnejši vpliv pri delitvi dohodka v okviru socialističnega samoupravljanja. Enotni temelj družbeno ekonomskih odnosov so skupni interesi vseh narodov in narodnosti, ki pomenijo jedro enotnosti in sožitja.

Razprave v komisiji so bile zelo kritične, včasih tudi polemične. Delegati so terjali večjo odgovornost pri uresničevanju nalog gospodarske stabilizacije in da je treba breme pravično razdeliti oziroma, kot se je slikovito izrazil govornik, naj pas zategnejo tudi tisti, ki nosijo naramnice.

Veliko delegatov je razpravljalo o razvoju kmetijstva, ki ima v Jugoslaviji naravne danosti, a jih premalo izkoriščamo. Velik poudarek je bil dan tudi trajni izvozni opredelitvi, kar mora postati skrb vsakega delavca v združenem delu; vendar ne izvažati samo za trenutne potrebne devize, ampak se bolje organizirati na dolgoročnih usmeritvah.

Zmanjšana rast družbenega proizvoda slabo vpliva na zaposlovanje mladih kadrov. Mladi namreč vse teže dobijo zaposlitev, predvsem tisti, ki so se izobraževali za neproizvodne poklice. Mlada delegatka iz Osijeka je obrazložila težave z zaposlitvijo pravnikov, saj jih je v tem času na tem območju kar 150 brez zaposlitve; sama ne ve, kam se bo zaposlila, čeprav je takrat, ko se je vpisala na pravno fakulteto, pravnikov primanjkovalo.

Zadnji dan je bila ponovno plenarna seja, na kateri so iz vseh komisij posredovali poročila o delu in predlagali zaključke.

Po razpravi je bila sprejeta kongresna resolucija. Le-ta pomeni osnovno in trajno smer boja za gospodarsko stabilizacijo, za krepitev stvarne gospodarske in družbene moči. Prizadevati si moramo za bistvene spremembe v ustvarjaju in delitvi družbenega proizvoda, doseči skupni prihodek in razviti svobodno menjavo na osnovi samoupravnega načrtovanja na enotnem jugoslovanskem trgu. Povečati moramo produktivnost dela, izvoz na konvertibilno področje, hitreje povečati proizvodnjo energije, hrane in surovin tam, kjer je za to gospodarska upravičenost.

Potrebno je produktivno zaposlovanje mladih delavcev z uvajanjem več izmen, zaposlovanje v obrti in podobno.

Cilj je moč doseči samo z neposredno akcijo delavcev s tem, da se mobilizirajo vse umske sposobnosti.

Nalog je sicer dosti, vendar jih tu ne moremo vseh našteti.

Osnova za delovanje vseh pa je protiinflacijski program do leta 1985. To obdobje bo zahtevalo ogromne napore in žrtve; z upornostjo in doslednostjo pa se moramo opreti na lastne moči ter sorazmerno razporediti breme stabilizacije.

Idejno in akcijsko enotni, kot je bilo tudi izpričano na dvanajstem kongresu, bomo kos tem nalogam. Takoj se moramo lotiti neposrednega dela in ga zastaviti tako, da bo vsako okolje doumelo bistvo in cilje gospodarske stabilizacije.

Viktor Pakiž

> Edini izhod iz vrtenja v jačaranem krogu vedno manjših razpoložljivih blagovnih skladov za notranjo potrošnjo ter naraščanje cen je v boljšem delu in kvalitetnejši, bolj organizirani in produktivnejši proizvodnji, v večji disciplini pri delu, v boljšem in dolgoročnem proučevanju trga in konkurence na njem, na vse bolj premišljenih poslovnih odločitvah, na samoupravnem sporazumevanju in združevanju dela in sredstev za uresničevanje skupnih investicij in proizvodnih programov za večji skupni prihodek in dohodek, v osvobajanju tekočega poslovanja in naložb od vse večjega zadolževanja in plačevanja vse višjih obresti v bankah.
>
> Prava vzpodbuda za te procese pa je v doslednem nagrajevanju po delu in stalnem izboljševanju tega sistema, v boljšem nagrajevanju ustvarjalnega in proizvodnega dela in hkrati slabšem nagrajevanju delavcev s slabšimi rezultati in ukrepanjem zoper nedisciplinirane delavce.
>
> Sergej Kraigher ob letošnjem dnevu vstaje

Sindikati pred kongresom

Po 9. kongresu zveze sindikatov Slovenije so sindikati nadaljevali s prizadevanji za uresničevanje ustavne vloge delavca in za uveljavljanje delavcev pri odločanju o vseh vprašanjih družbenega in gospodarskega razvoja. Tako so prispevali k ustvarjanju pogojev za prihodnjo krepitev samoupravnih socialističnih družbenoekonomskih odnosov in odločilne vloge delavca pri upravljanju z družbeno reprodukcijo.

V preteklem obdobju je Slovenija dosegla viden gospodarski in družbeni razvoj. Okrepila se je materialna osnova naše družbe. Pokazale pa so se tudi nekatere slabosti, ki so slej kot prej posledica premajhnega sodelovanja delavcev pri razreševanju in odločanju o razvojnih smereh.

Dejstvo pa je, da sindikati v tem obdobju niso ostali le v vlogi socialnega zaščitnika delavcev, ampak so uveljavljali svojo celovito vlogo. To pa se kaže v pritegnitvi delavcev za uresničevanje oblasti pri ustvarjanju in razpolaganju s pogoji in rezultati dela.

Sedaj smo pred 10. kongresom slovenskih sindikatov, ki bo pregledal dosežene uspehe in slabosti, v dokaj zaostrenih pogojih za gospodarjenje pa bo prav gotovo nakazal pota in smeri razvoja na ustavnih in samoupravnih osnovah. Vrsta pripravljenih programov in dejavnosti bo uresničenih le, če bo sindikat deloval kot mobilizator delavcev in z dejavno vlogo delavcev spreminjal stanje ter krepil ustavno in samoupravno vlogo delavca v celotnem sistemu družbene reprodukcije.

Sedaj so v razpravi dokumenti za 10. kongres slovenskih in za

(Konec na 2. strani)

Pol težavnega leta je za nami

OB PERIODIČNEM OBRAČUNU ZA PRVO POLLETJE 1982

Že veliko je bilo napisanega o našem letošnjem gospodarjenju in še posebno o težavah, s katerimi se srečujemo. Težavno poslovanje smo sicer pričakovali že pri izdelavi letnega plana, vendar so dodatni ukrepi zveznega izvršnega sveta na področju blagovne menjave s tujino, položaj še bolj zaostrili.

Prav tako smo se v tem času srečevali tudi z vprašanjem likvidnosti, ki je že kronična bolezen Bresta. Hkrati s tem pa še vedno pada kupna moč prebivalstva zaradi rasti življenjskih stroškov, kar zmanjšuje povpraševanje po pohištvenih izdelkih kot trajni potrošni dobrini. Za odpravo nastalih težav, ki nas spremljajo, smo sprejeli vrsto ukrepov, ki so jih obravnavali in sprejeli na vseh zborih delavcev temeljnih organizacij.

Podobo dejansko težkega gospodarskega položaja, v katerem je ne samo naša delovna organizacija, ampak celotna država, pa nam kažejo tudi doseženi rezultati Bresta v prvem polletju. Naj si na kratko ogledamo poslovanje kar po posameznih delih reprodukcijskega procesa.

PROIZVODNJA

Letni načrt proizvodnje smo dosegli z indeksom 47,9 odstotka. Plan sta presegli samo temeljni organizaciji Žagalnica in Mineralka. Pri tem pa se moramo zavedati, da je v Mineralki presežena predvidena proizvodnja v sanacijskem programu zato, ker je bila v januarju proizvodnja še v dveh izmenah, čeprav je v sanacijskem programu čez vse leto načrtovana le ena izmena.

Da načrtovana proizvodnja ni bila dosežena, je v veliki meri krivo to, ker so se težave v proizvodnji iz prvega trimesečja v drugem še povečale. Dodatne omejitve uvoza so povzročile še večjo preusmeritev na domače nabavno tržišče, ki pa je vedno bolj siromašno, bodisi po založenosti bodisi po kvaliteti. Vse to pa povzroča, da je zelo težko načrtovati, še teže pa izpolnjevati operativne in letne plane, saj se struktura proizvodnje dnevno spreminja. Poleg tega smo veliko pozornost posvečali tudi proizvodnji za izvoz, ki je cenovno nižje vrednotena, kar seveda prispeva k vrednostno nižji proizvodnji.

V temeljni organizaciji Pohištvo, kjer je bil plan dosežen samo 44,7 odstotno, je poleg že omenjenih težav, ki spremljajo proizvodnjo, padla tudi produktivnost.

V Masivi je na nižjo proizvodnjo vplival predvsem večji izvoz, ki se je poleg tega še spremenil od predvidenega v letnem planu. To pa je zahtevalo tudi delo ob prostih sobotah.

V Gabru, Iverki in Tapetništvu so bile glavne težave v preskrbi z repromateriali. Posebno vprašljiva je oskrba iz uvoza, zato je bila proizvodnja oplemenitenih ivernih plošč samo v eni izmeni. Zelo velike težave se pojavljajo tudi pri oskrbi proizvodnje s kemičnimi proizvodi. Vse več jih je tudi pri kooperaciji v Tapetništvu in v Jelki, zato bo treba v prihodnje izboljšati organizacijo in zaostriti odgovornost.

Dobre rezultate smo torej dosegli le v proizvodnji žaganega lesa in mineralnih plošč, kjer pa je proizvodnja v okviru sanacijskega programa. Poleg tega je velik uspeh tudi v tem, da kljub težavam, ki nas spremljajo vsak dan, še ni prišlo do ustavitve proizvodnje v nobeni temeljni organizaciji.

NABAVA

Nabava vedno bolj postaja ključni vzvod za nemoteno proizvodnjo. Položaj na domačem trgu se vse bolj zaostruje. Oskrba z lesnimi surovinami je bila v tem polletju zaradi izredno mile zime zadovoljiva. Težave so se pojavljale le z oskrbo hlodovine za Jelko, vendar smo jo za redno obratovanje žage zagotovili dovolj. Tudi cene so se zaradi izredne ponudbe gibale bolj umirjeno kot smo pričakovali ob koncu prejšnjega leta.

Velike težave pa smo imeli z oskrbo proizvodnje z ostalimi repromateriali in materiali za vzdrževanje. Skoraj vse dobave so bile pogojene z devizno soudeležbo ali pa celo z uvozom surovin za predelavo. Motena je bila dobava površinskih materialov in lepil, kar smo reševali s sposojanjem pri sorodnih delovnih organizacijah in med temeljnimi organizacijami. V Tapetništvu pa so bile velike težave tudi z nabavo tapetniškega blaga in iprena.

Predvideni uvoz v prvem polletju ni bil uresničen, saj smo z junijem poslovali še v težjih pogojih, ker je bila razpolagalna pravica od prilivov konvertibilnih deviz, zmanjšana od 65 na 30 odstotkov. Prednost pri nabavi surovin in repromaterialov iz uvoza smo dali programom, ki so bili izključno namenjeni izvozu na konvertibilna področja. Kot prvenstvena naloga je bil tudi uvoz rezervnih delov za letni remont Iverke. Vse bolj pa se pri izvoznih programih poslužujemo začasnega uvoza.

Istočasno so se pojavljale vse večje zahteve po združevanju deviznih sredstev v reproverigi, ki jih v zaostrenih pogojih gospodarjenja nismo uspeli v celoti zadovoljiti. Tudi za drugo polletje pričakujemo, da se stanje z oskrbo ne bo izboljšalo, zato je možno, da bo prihajalo v proizvodnji do motenj.

PRODAJA

Ob naraščanju življenjskih stroškov se vsak posameznik opredeli najprej za oskrbo z nujnimi življenjskimi potrebščinami in šele nato za trajne potrošne dobrine. V tem času so poleg visoke splošne rasti cen porasle tudi cene pohištvenih izdelkov, kar ob neugodni kreditni politiki (50 odstotni polog) še bolj zmanjšuje kupno moč prebivalstva in povpraševanje po pohištvu. Zmanjšane so tudi naložbe v stanovanjsko gradnjo, kar močno vpliva na prodajo pohištva.

Kljub vsem tem zaostritvam je prodaja na domačem trgu dosegla 44,1 odstotka letošnje načrtovane prodaje oziroma 39 odstotkov več kot v enakem lanskem obdobju. Pod pričakovanji je prodaja izdelkov iz temeljnih organizacij Pohištvo, Masiva in Mineralka. V Pohištvu je na slabe rezultate vplivala predvsem zelo slaba prodaja programa 3 × 3. Zaradi zaostrenih pogojev pri uvozu repromaterialov pa smo pripravili tudi nov program, ki bo zvečine odvisen le od domačih repromaterialov.

Za Masivo, kjer je prodaja stolov pod načrtovano, bomo pripravili posebne prodajne akcije, da bi tako znižali povečane zaloge. V Mineralki pa je prodaja pod predvidevanji sanacijskega programa, zato bo potrebno sprejeti dodatne ukrepe, da bi zagotovili predvideno prodajo, od katere je v veliki meri odvisna sanacija.

Dobre rezultate smo dosegli pri prodaji žaganega lesa, delno pa tudi pri prodaji kuhinj. Pri prodaji tapetniških izdelkov je bila fizična prodaja sorazmerno dobra, vrednostni rezultati pa so slabi, ker so bile cene nizke.

IZVOZ

Izvoz je dosegel 43,9 odstotka letnega načrta oziroma se je povečal za 52 odstotkov glede na enako lansko obdobje. Vendar smo se v tem času srečevali z velikimi težavami pri izvozu. Na ameriškem trgu, kamor gre kar 65 odstotkov celotnega izvoza končnih proizvodov, se recesija še nadaljuje. Zato so nam kupci s tega področja že preklicali del količin za drugo polletje. Tako bo Masiva izvozila le 50 odstotkov predvidenih letnih količin za Združene države Amerike. Pohištvu so ž odpovedane količine, ki so bile predvidene za letošnje drugo polletje. Zaradi slabega finančnega stanja je tudi Libija omejila vse dobave izdelkov tudi za tiste posle, ki so bili že sklenjeni. To je predvsem prizadelo Jelko, ki ni odpremila predvidenih količin.

Delno smo vse to nadomestili z novimi posli, zlasti pri kupcih v Evropi. Predvsem za temeljni organizaciji Pohištva in Jelka pa bo treba še poiskati nove posle, ker so proizvodno nepokrite.

Da bi vsaj delno nadomestili izpad potrebnih deviznih sredstev, smo morali povečati izvoz žaganega lesa in ivernih plošč. Še vedno pa ostaja nerešeno vprašanje izvoza mineralnih plošč. Kupci se zvečine odločajo le za vzorčne količine, tako da lahko pričakujemo večja naročila šele, ko bodo preizkusili naše plošče v svoji proizvodnji. Predvidevamo, da bomo v drugem polletju uspeli izvoziti določene količine teh plošč v Avstrijo, Italijo, Španijo in Sovjetsko zvezo. Odpirajo pa se nam tudi možnosti za izvoz na madžarsko tržišče.

FINANČNI REZULTATI

Čeprav so rezultati poslovanja za vse temeljne organizacije, razen za Mineralko, navidezno boljši kot v prvem trimesečju, pa je sedanje stanje še vedno zelo problematično. Temu dajejo nedvomno pečat neugodna gospodarska gibanja v svetu, na domačem trgu pa izredno zaostreni pogoji za gospodarjenje, ki jih narekuje naša stabilizacijska politika.

Naše gospodarjenje v prvem polletju lahko poenostavljeno strnemo v tri ključna vprašanja, ki so bistveno vplivala na dosežene poslovne rezultate:

1. v razreševanje vprašanj zunanjetrgovinske menjave, o čemer smo v tem sestavku že govorili,
2. v razreševanje likvidnostnega položaja in
3. v razreševanje vprašanj pri obvladovanju rasti stroškov oziroma porabljenih sredstev.

Vprašanje likvidnosti, ki je na Brestu že nekaj let močno prisotno, je v tem polletju resno ogrožalo naše poslovanje. Razrešili smo ga v sodelovanju z LB — Gospodarsko banko, ki nam je odobrila 133 milijonov dodatnih sredstev. To pa povečuje obresti in s tem tudi stroške proizvodnje.

Porabljena sredstva tudi letos kažejo na hitrejšo rast od rasti celotnega prihodka, saj je le-ta primerjalno z enakim obdobjem lani porasel za 40 odstotkov, porabljena sredstva pa za 53 odstotkov. Glavni razlog temu pojavu so cene, ki hitreje naraščajo nabavljenim repromaterialom kot našim izdelkom. Delno na to neskladje vpliva tudi novo letošnje obračunavanje amortizacije, saj je v primeri z enakim obdobjem lani porasla kar za 63 odstotkov. Prav tako smo začeli letos zaloge vrednotiti samo po izdelavnem materialu, kar pomeni, da se vsi ostali stroški obračunajo v tekočem obračunskem obdobju.

Zato je dohodek primerjalno z enakim obdobjem lani porasel le za 7 odstotkov, kar je v današnjih inflacijskih razmerah nizka rast. Pri doseženem dohodku moramo naglasiti, da izhaja del dohodka Bresta iz prevrednotenja zalog, se pravi, iz inflacijskih preračunov razlik v cenah. Ta ugotovitev se nanaša na temeljne organizacije Pohištvo, Jelka, Tapetništvo in Masiva, ki bi imele sicer mnogo slabše rezultate. Mineralka pa je prvo polletje zaključila z izgubo 22.768.000 dinarjev, kar je nekoliko več kot je bilo predvideno v sanacijskem programu.

S podobnimi težavami se bomo najbrž srečevali tudi v drugem polletju, zato niso napovedi nič kaj obetavne. To pa terja od celotnega delovnega kolektiva, družbeno-političnih organizacij in še posebno od odgovornih strokovnih delavcev dodatne napore, da uresničimo zastavljene cilje, ki smo jih opredelili z letnim planom in v drugih pomembnejših gradivih, ki smo jih sprejeli v zadnjem času.

M. Širaj

Pogled na Cerkniško temeljno organizacijo POHIŠTVO

Sindikati pred kongresom

(Nadaljevanje s 1. strani)

9. kongres jugoslovanskih sindikatov. Prav je, da vsaka osnovna organizacija razpravlja o teh dokumentih ter na lastnih izkušnjah in ugotovitvah pripravi usmeritve za izboljšanje svojega dela, obenem pa prispeva k izboljšanju v osnutku pripravljenih dokumentov.

Tovariš Kardelj v Smereh razvoja političnega sistema socialističnega samoupravljanja pravi, da sindikati v družbi socialističnega samoupravljanja niso zaščitniki interesov delavskega razreda samo v delovnih odnosih in v boju za vsakodnevne interese delavcev, ampak v celotnem sistemu družbene reprodukcije«.

Ta ugotovitev ima svoje mesto v resoluciji za 10. kogres, ki je v javni razpravi kot onsnutek. V njej je nad drugim zapisano, da si bo zveza sindikatov prizadevala z odločno družbeno politično aktivnostjo in razvojem samoupravljanja preseči odnose, v katerih se v družbi in njenem upravljanja še ohranja državno in skupinsko lastninsko odločanje. Za uresničitev te naloge bo potrebno še veliko političnega dela znotraj številnih organizacij združenega dela, da si ne bodo tolmačili dohodka kot kolektivno lastnino, ampak da bodo imeli pred očmi njegovo družbeno naravo z vsemi razsežnostmi.

Težišče dela sindikatov naj bi bilo uveljavljanje ustavne naloge sindikata v političnem sistemu ter delitvi po delu in rezultatih dela. To pomeni, da mora sindikat delovati znotraj organizacij združenega dela za krepitev in uveljavljanje delegatskega sistema in delavske kotrole, skratka za razvijanje samoupravnih demokratičnih odnosov. Odpraviti je potrebno razpoke med teorijo in prakso in v neposrednem življenju uresničiti ustavna in z zakonom o združenem delu opredeljena določila.

Ta usmeritev se kaže tudi v zasnovi in organiziranju razprav na kongresu, kjer naj bi presegli tako imenovano klasično delitev obravnav in izluščili nekaj največjih problemov, ki bi postali središče razprav in iskanj boljših rešitev.

Med vsemi nalogami naj opozorim le na gospodarski položaj kot temelj našega prihodnjega razvoja. Iz sedanjega dokaj zapletenega gospodarskega položaja, ki je posledica zunanjih in notranjih slabosti, bomo hitreje izplavali, če bomo krepili samoupravne odnose in na tej podlagi tudi odgovornost do izvajanja začrtanih nalog. Vsak na svojem delovnem mestu mora dosledno in odgovorno opraviti naloge. Samo tako bomo uresničili odgovorne naloge in ustavno vlogo delavca, ki ve, da zunaj socializma delovni človek ne more imeti svobode.

B. Mišič

Moramo biti samokritični in priznati, da tudi družbenopolitični delavci nosimo delež krivde s tem, da ustvarjamo dosti slabega političnega jezika. Gre za prakso prepisovanja, ne toliko za tujke in izposojenke, saj pišemo lahko v lepem slovenskem jeziku, pa je vendar vse skupaj nabreklo in nepomembno. Zlasti če gre zgolj za prežvekovanje znanih, starih resnic, če nismo sposobni ustvarjalnega delovnega napora, da bi se lotili problemov izvirno, da bi poskušali problem spoznati, ne pa se potruditi za tem, kar so drugi rekli o kakem starem problemu. V tem moramo videti tudi odtujevanje ljudi od samoupravljanja.

F. Šetinc o slovenščini

POPRAVEK

Tiskarski škrat se je v prejšnji številki v sestavku »Naše gospodarjenje je v naših rokah« malce poigral: izpustil je nekaj besed, ki pa bistveno spremenijo celotno misel. Prvi stavek zadnjega odstavka v omenjenem sestavku se pravilno glasi:

»Opozoril bi še rad, da moramo v tem času strniti naše vrste, okrepiti delovno disciplino in naš odnos do dela, opreti se moramo na sedanjo tehnologijo in materialne možnosti, na naše kadrovske sposobnosti, ki niso majhne, opreti se moramo na pridne roke **delavcev v neposredni proizvodnji in sprejemati** njihove ustvarjalne pobude, dosledno moramo izpolnjevati svoje naloge vsak pri svojem delu.«

Spremljanje gospodarskih tokov

SPREMEMBE LETNEGA GOSPODARSKEGA NAČRTA

Neugodna gospodarska gibanja na področju blagovne menjave s tujino, predvsem manjši izvoz kot je bil predviden s plačilno-bilančnim načrtom, obenem pa tudi pomanjkanje deviznih sredstev, so prisilili zvezni izvršni svet k dodatnim ukrepom na področju blagovne menjave s tujino. Prednost v plačilni bilanci so dobila odplačila kreditov. Uvoz repromateriala in storitev pa naj bo v skladu z razpoložljivimi prostimi deviznimi sredstvi.

V zvezi s temi ukrepi je SISEOT izdal tudi navodila za razpolaganje z ustvarjenimi deviznimi sredstvi. Možnost za razpolaganje z devizami je omejena na 30 odstotkov. Ob upoštevanju teh ukrepov ter ob dejstvu, da smo tudi pri 65 odstotni razpolagalni pravici z devizami imeli v naši delovni organizaciji negativno devizno bilanco, je razumljivo, da smo morali napraviti korenite spremembe v blagovni menjavi s tujino.

Ker so bile naše možnosti za povečanje izvoza precej omejene, je glavno breme pri usklajevanju devizne bilance padlo na uvoz repromateriala in storitev. Ta se je znižal na tako nizek obseg, da nam zadošča samo za preskrbo izvoznih programov. Za domače programe pa bo potrebno uporabljati samo domače surovine in repromateriale.

Vse te spremembe so narekovale naši delovni organizaciji, da ponovno pretehta zastavljene planske cilje in jih prilagodi gospodarjenju v zoženih pogojih. Posledica teh ugotovitev je sprememba plana za drugo polletje.

Izhodišče za spremembe, obenem pa tudi njihov sestavni del, so ukrepi, ki so bili sprejeti za gospodarjenje v zoženih pogojih in so opredeljeni v gradivu Naloge in ukrepi za poslovanje v zoženih pogojih.

Skrajno zmanjšanje izvoza, obenem pa tudi negotova preskrba z domačimi repromateriali, bosta nedvomno povzročila spremembe v proizvodnji.

Bolj kot za sam obseg proizvodnje pa previdevamo, da bo spremenjena struktura proizvodnje. Zaradi preusmeritve na domače surovine in materiale bodo morale nekatere temeljne organizacije popolnoma spremeniti programe za domače tržišče. To zadeva predvsem tiste temeljne organizacije, ki so doslej veliko repromateriala uvažale. Temeljna organizaciia Gaber pa bo reševala neugodno stanje s povečano proizvodnjo za izvoz.

Za domači trg naj bi proizvajali samo tiste izdelke, ki so potrebni za dokompletiranje dosedanjih nalog. Znatno večje povpraševanje po kuhinjah pa naj bi reševali tudi s kooperacijo v okviru delovne organizacije. Sploh pa sta kooperacija in večja povezava v okviru delovne organizacije dobili v tem zaostrenem položaju pomembno vlogo, saj je eden izmed osnovnih motivov pri načrtovanju proizvodnje tudi ta, da bi omogočili polno zaposlenost v vseh temeljnih organizacijah.

Večje spremembe kot pri proizvodnji pa so predvidene za prodajo, predvsem na domačem trgu.

Osnova za izvoz v drugem polletju je kljub recesiji na ameriškem tržišču še vedno plan, ki je bil posredovan na SISEOT, saj pomeni širšo družbeno obvezo in ga je nujno potrebno izpolniti. Res pa so predvidene nekatere strukturne spremembe, saj bomo manjši izvoz masivnega pohištva na ameriško tržišče nadomestili z izvozom ostalega pohištva v zahodnoevropske države.

Ker je drugo polletje kljub stalnemu padanju kupne moči prebivalstva za prodajo pohištva mnogo bolj ugodno kot prvo, je tudi nekoliko bolj smelo načrtovana prodaja na domačem trgu. Poleg sprotne proizvodnje za domači trg načrtujemo tudi prodajo iz zalog in sicer za 120 milijonov dinarjev po direktnih stroških.

Visoka prodaja je ob neugodnih pogojih ter ob stalnem padanju realnih osebnih dohodkov zelo zahtevna, obenem pa tudi nujna naloga, saj je bilo zmanjšanje zalog gotovih izdelkov eden izmed glavnih ukrepov, na katerih je slonelo trajnejše razreševanje Brestovega likvidnostnega položaja.

Na osnovi načrtovane proizvodnje in prodaje so načrtovani tudi celotni prihodek, dohodek in njegova delitev.

Treba je omeniti, da so razen izdelavnega materiala, ki je zaradi sprememb v proizvodnji ponovno ovrednoten, vsi ostali stroški po podrobnejših analizah polletnih stroškov ostali na ravni letnega plana.

Predvideni rezultati dohodka in njegove delitve so dokaj ugodni, vendar pa je potrebno upoštevati, da izhajajo taki rezultati predvsem iz predvidenega zmanjšanja zalog gotovih proizvodov.

Obenem pa so to samo polletni rezultati, tako da bo delovna organizacija ob sorazmerno slabih rezultatih v prvem polletju dosegla na koncu leta samo povprečne rezultate poslovanja.

Za vsa ostala razmerja, ki v spremembah plana ali pa v ukrepih za gospodarjenje v zoženih pogojih gospodarjenja niso navedena, pa je osnova še vedno letni plan.

J. Korošec

Naš sedanji izvoz

Kaj bi lahko zapisali o izvozu v letošnjem prvem polletju? Slabo? Zakaj slabo, ko pa smo ga v primerjavi z enakim lanskim obdobjem povečali za okrog pet odstotkov? Dobro? Kako dobro, ko nam podatki kažejo, da se nam v izvozu zmanjšuje delež pohištva in povečuje delež žaganega lesa in ivernih plošč?

Da bi lahko dobili odgovor na zastavljena vprašanja, si moramo ogledati nekaj značilnosti na svetovnem trgu v prvem letošnjem polletju.

Še vedno se nadaljuje recesija na vseh zahodnih trgih, še posebej v Združenih državah Amerike, kjer politika visokih obrestnih mer za kredite zadržuje domačo potrošnjo.

Stalna medsebojna nasprotja in vojne na Bližnjem vzhodu in v severnoafriških deželah zmanjšujejo kupno moč posameznih držav, kar ima za posledico zmanjševanje naročil in kasnitve v odpoklicih blaga za že sklenjene posle.

Sorazmerno visoka inflacija doma in s tem v zvezi neustrezna politika tečaja dinarja v primerjavi s posameznimi evropskimi valutami nam onemogočata ustrezno nastopanje na evropskem trgu. Največkrat s ponujeno ceno namreč ne pokrivamo niti materialnih stroškov proizvodnje.

Vse to pa pomeni, da se moramo za vsak posel močno potruditi in ob zelo nizkih ponujenih cenah zagotavljati največjo možno kvaliteto, če želimo ostati na svetovnem trgu. V zadnjem času pa prihaja zaradi naštetih dejstev še do novih težav:

Kupci ne kupujejo več velikih količin enakega pohištva, pač pa naročila drobijo na več manjših naročil in pogosto spreminjajo modele. Da bi zagotovili ustrezno kvaliteto in pravočasne dobave, si pomagamo z začasnim uvozom repromaterialov, kar ob zaostrenih uvoznih pogojih povzroča dodatne težave.

Kljub vsem težavam smo uspeli izpolniti 40,5 odstotka celotnega načrtovanega izvoza s tem, da je manjši predvsem na klirinškem področju (manjši izvoz NEGOR plošč od načrtovanega).

Manjši izvoz pohištva na konvertibilno področje smo nadomestili z večjim izvozom žaganega lesa in ivernih plošč, kar je bilo nujno potrebno zaradi velike potrebe po devizah, s čimer smo lahko zagotavljali normalno proizvodnjo v naših temeljnih organizacijah.

Kljub zaostrovanju pogojev in zmanjševanju naročil za Združene države Amerike (le-te trenutno predstavljajo 65 odstotkov Brestovega izvoza pohištva) smo uspeli za drugo polletje dobiti ustrezne izvozne programe predvsem za Anglijo in Švedsko. V obdelavi pa je še nekaj drugih programov, s katerimi naj bi nadomestili manjši izvoz v prvem polletju. Tako bi uresničili dokaj pogumno zastavljeni letošnji izvozni načrt.

Kaj pa NEGOR? Podatki kažejo, da smo izpolnili le 6,3 odstotka plana izvoza. Povedati pa je treba, da te številke le ne povedo vsega. V tem času so bili pridobljeni ustrezni atesti, ki omogočajo izvoz v posamezne države.

V juniju in juliju pa so bile odpremljene že prve vzorčne količine, ki dajejo slutiti, da bo tudi v prodaji NEGOR krenilo na bolje.

Kaj lahko zaključimo? Napravljenega je bilo veliko, saj kljub zaostrenim pogojem za gospodarjenje izvoz v nekaterih temeljnih organizacijah narašča. Prav gotovo pa ni storjeno še vse in ostaja to naša skupna delovna naloga v naslednjem obdobju.

L. Ule

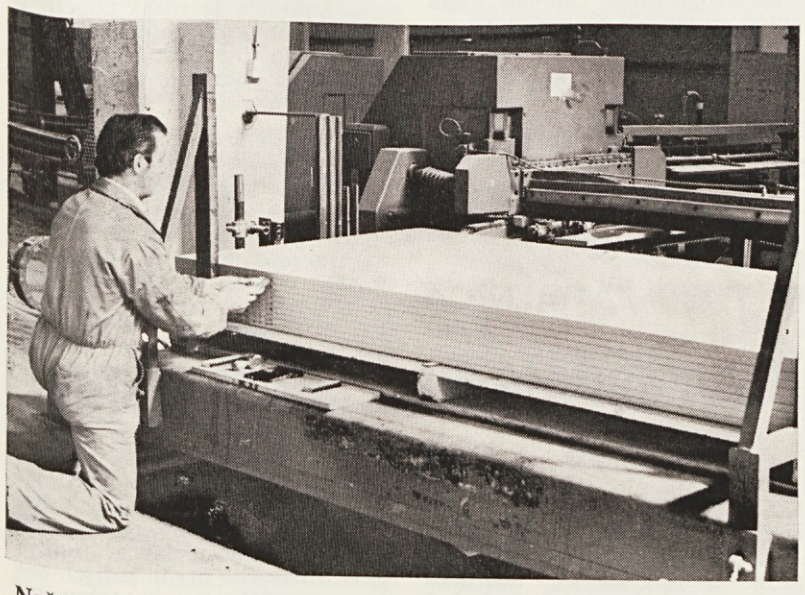

Naše ognjeodporne plošče

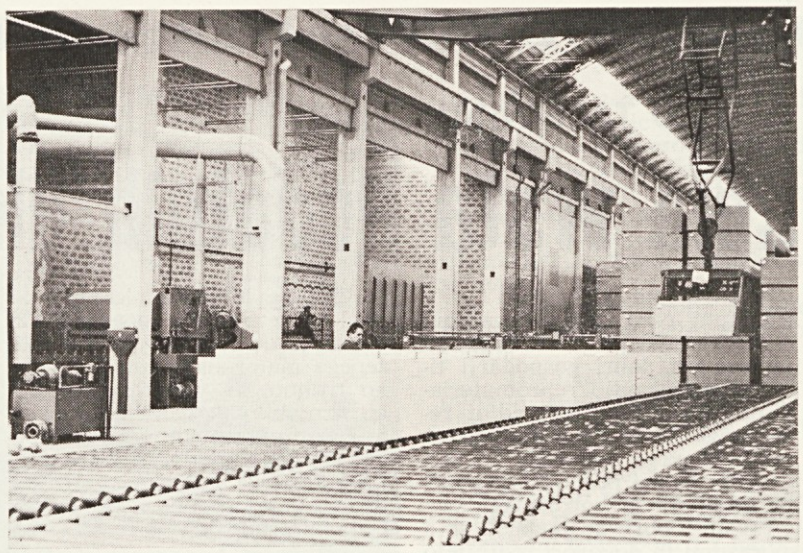

Iz proizvodnje ivernih plošč

Brest in strojegradnja

Prvi Brestov nastop na sejmu strojegradnje je za nami. Veliko je bilo že spregovorjenega in napisanega o strojegradnji, pa bom zaradi celovitosti vsega povedanega še enkrat omenil naše dosedanje izdelke.

Razstavili smo torej:

— **Korpusno stiskalnico,** ki je z nekaj popravki posnetek tiste v temeljni organizaciji Gaber in predstavlja ključni stroj pri montaži korpusnega pohištva (predvsem pri proizvodnji kuhinj).

— **Stiskalnico s pnevmatskimi blazinami,** ki omogoča kvalitetnejše poslojevanje ploskovnih tvoriv po hladnem postopku v zložaju in je glede na tehnično rešitev modularna. Je izvirna rešitev Franca Kranjca iz temeljne organizacije Pohištvo in se je dokazala z večletnim delovanjem v Gabru. Patentna zaščita te naprave je v teku.

— **Stroj za razrez metražnih materialov,** ki se dobavljajo v rolah (folije, papirji, blago, dakron in podobno). V osnovi je plod razmišljanja in dela Slavka Žnidaršiča in Janka Mišiča iz temeljne organizacije Tapetništvo, kjer ga po nekajletnem uspešnem obratovanju ne bi mogli več pogrešati. Žal patentna zaščita stroja ni uspela in bo opredeljen kot tehnična izboljšava.

Obiskovalci so na letošnjem ljubljanskem sejmu pokazali sorazmerno veliko zanimanja na naš program. Ali je imelo to zanimanje poleg tehničnega tudi komercialno ozadje, bo odgovoril odziv na naše že poslane ponudbe.

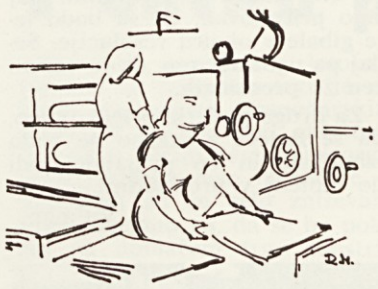

Sejem smo vsi pričakovali kot nekaj novega v našem prihodnjem razvoju na tem področju in to mora tudi postati. Za naš začetek namreč več kot velja pregovor »vsak začetek je težak«. Tudi zaradi objektivnih okoliščin, pri katerih bi posebej kazalo omeniti slabo strojno opremljenost naših mehaničnih delavnic in pa kadrovske težave, ki so se posebej pokazale ob večjih strojelomih ali rednem vzdrževanju v Temeljni organizaciji Pohištvo.

Težave, ki izvirajo iz nas samih, so se kazale predvsem v premajhni povezanosti, v nedorečeni kooperaciji in prodajni politiki ter v slabem odnosu do dela. Slednje je pravzaprav najtežje, vendar verjetno velja ocena, da je to posledica vseh ostalih pomanjkljivosti in bi ob boljši organiziranosti tudi to lahko bistveno popravili, če že ne odpravili.

Kako torej naprej? Kam usmeriti kretnico v razvoju strojegradnje, da bomo v okviru naših (skromnih) možnosti dosegli kolikor moč ugoden razplet?

Izhodišča so naslednja:

— Oblikovati je potrebno skupino kvalificiranih delavcev samo za delo pri programu strojegradnje. V okviru temeljne organizacije Pohištvo, ki je nosilec programa, je potrebno za to dejavnost oddvojiti primeren prostor in zagotoviti ustrezne strojne zmogljivosti v mehanični delavnici.

— S Kovindom Unec, ki je pokazal veliko zanimanje za sodelovanje, je potrebno oblikovati višje oblike povezovanja in izdelati oziroma izpopolniti odnose z ostalimi kooperanti.

— Z ostalimi proizvajalci strojev (posebno v naši regiji) je potrebno preveriti naložbene načrte in jih uskladiti. Pri tem gre poleg delitve programov tudi za enotno naložbeno politiko glede posameznih strojev, ki bi po zmogljivostih zadoščali vsem.

— V okviru temeljne organizacije Prodaja je potrebno zaposliti prodajnega referenta za stroje. Opažamo namreč, da brez prizadevne prisotnosti na trgu, ki daje tudi povratne informacije od morebitnih kupcev, serijskih strojev praktično ne bo mogoče prodajati, saj imajo posamezni kupci zelo različne zahteve.

— Na osnovi analize jugoslovanskega tržišča je potrebno dokončno določiti prihodnji proizvodni program.

Program dela za bližnjo prihodnost pa je:

1. Na osnovi odziva na ljubljanskem sejmu je potrebno izdelati oziroma konstruirati vse izvedenke dosedanjih strojev, da bi lahko izpopolnili ponudbo.
2. Načrtujemo, da bomo jeseni končali izdelavo celotne linije za oplemenitenje NEGOR plošč v Mineralki.
3. Za Masivo je že v izdelavi stiskalnica za širinsko lepljenje lesa, ki bo po vsej verjetnosti naletela na veliko zanimanje med predelovalci masivnega lesa, ki jih v Jugoslaviji ni malo.

Ob koncu bi veljalo izreči pohvalo vsem tistim, ki so zaslužni za to, da so prvi Brestovi stroji zagledali luč sejemske razstave. Kljub težavam in napakam, ki so se pojavljale. Le obljubimo si, da jih ne bomo več ponavljali!

D. Lesar

POL LETA JE ZA NAMI ● POL LETA JE ZA NAMI ● POL LETA JE ZA NAMI ● POL LETA JE ZA NAMI ● POL LETA JE ZA NAMI

● TOZD TAPETNIŠTVO

Cela vrsta dodatnih ukrepov

Prav v teh dneh so med Brestovci po zborih delavcev tekle razprave o našem gospodarjenju v prvem polletju ob sprejemanju periodičnega obračuna.

Tudi mi smo se odločili, da poskušamo pripraviti celoten prikaz našega letošnjega gospodarjenja po posameznih temeljnih organizacijah; beseda naj bi ne tekla toliko o številčnih kazalcih, pač pa o proizvodnih in drugih težavah ter o neposrednih ukrepih v zoženih pogojih gospodarjenja za vsako temeljno organizacijo posebej.

Žal smo tudi tokrat ponekod naleteli na gluha ušesa — kljub prepričevanjem; zanimivo, da ni bilo odziva prav od tam, kjer je bilo v preteklih mesecih pravzaprav največ problemov (Mineralka, Pohištvo, Iverka). Komentar si ustvarite sami.

Pisati o gospodarjenju je v sedanjem času zelo nehvaležna in težka naloga. Trenutno so namreč vsi dobri gospodarji tisti, ki proizvajajo repromateriale na začetku ali v sredini reproverige in se zavedajo, da se brez njihovega materiala ali polizdelkov ustavi proizvodnja končnih izdelkov za potrošnike.

Takšni dobri gospodarji si s sporazumi in dogovori izsiljujejo cene, ki jim kljub nizki produktivnosti zagotavljajo dobre poslovne rezultate. Končni proizvajalec pa nima možnosti za samoupravno sporazumevanje s potrošniki njegovih dobrin, ampak samo možnost »usmiljenja« samoupravne interesne skupnosti za cene, ali ti bo odobrila višjo ceno ali ne.

Ob sprejemanju letnega načrta — celotnega prihodka, stroškov, proizvodnje in rezultatov dela je bilo vanj vgrajenih več neznank: možnosti za oskrbo z repromateriali, cene teh materialov, cene energije in ne nazadnje cene končnih izdelkov.

Proizvodni načrt za prvo polletje smo izpolnili z 48,8 odstotka, ali vrednostno s 128.278.454 dinarji. Če pa upoštevamo razpoložljive delovne dni v letu, pa smo za pol odstotka nad dinamiko letnega plana kljub težavam, ki so bile pri oskrbi z repromateriali.

V preteklih mesecih je bila proizvodnja motena zaradi neredne dobave iprena, lepila Teol, dakrona, gradlja, žepovine, vijačnega blaga in tapetniškega blaga. Za vse te materiale proizvajalci zahtevajo devizno soudeležbo, ki je odvisna od deleža uvoženega materiala v izdelku. Lahko trdimo, da v preteklem polletju ni bilo meseca, v katerem bi vnaprej vedeli, kdaj in po kakšni ceni bo dobavljen material, kar vse vpliva na stroške proizvodnje. Samo nekaj novih cen materialov:

— ipren — še januarja je bila nabavna cena 118 din za kilogram, sedaj se giblje od 179 do 290 din — franko tovarna;

— neke vrste in kvalitete tapetniškega blaga so bile še v januarju 200 din za meter, sedaj pa 287 din;

— neoprenska lepila so bila še januarja 70 din za kilogram, sedaj so že od 110 do 140 din.

Podobno so se podražili tudi ostali materiali, ki jih vgrajujemo v naše izdelke. Vse te podražitve so bistveno večje od načrtovanih, kar je eden od vzrokov za slabe rezultate temeljne organizacije.

Letos je bila prvič, odkar delamo v novih prostorih, da je bila fizična prodaja v I. polletju večja kot proizvodnja in to se nadaljuje še v juliju. Pri tem pa moramo poudariti, da smo v prvih mesecih prodajali izdelke po cenah iz leta 1981 ali 1980 in da se je začela prodaja po novih cenah šele julija. To naj bi pokazalo boljše rezultate šele v II. polletju, seveda, če bo tekla proizvodnja po planu in ne bo zastojev v prodaji.

Zaradi zaostrenega, lahko rečemo kritičnega likvidnostnega stanja države je bila sprejetih vrsta ukrepov. Ugotovljeno je, da BREST premalo izvaža na konvertibilno področje, da bi lahko pokrival svoje potrebe po devizah za plačilo najetih deviznih kreditov in uvoženega materiala. Še zlasti premalo izvaža naša temeljna organizacija, saj s svojim izvozom ne pokriva niti 5 odstotkov deviznih potreb za plačilo uvoženega repromateriala in za združevanje deviz. Letošnje devizne potrebe za našo temeljno organizacijo znašajo 6.500.000 dinarjev, kar pomeni, da bi morali izvažati za pokrivanje teh potreb za 21.667.000 dinarjev ali 802.500 ameriških dolarjev.

Mi pa ne proizvajamo nobene sedežne garniture, ki bi bila oblikovno zaimiva za izvoz v zahodno Evropo ali v deleže arabskega sveta, obenem pa nima tudi nobenega kooperantskega posla, da bi si z njim zagotovila devize za uvoz in združevanje. Ker bo v prihodnje družba podpirala samo proizvodnjo za izvoz in proizvodnjo važnih življenjskih potrebščin, je za nas življenjskega pomena, da dosežemo tolikšen izvoz, ki je potreben za pokrivanje naše devizne bilance. Zato smo sprejeli naslednje sklepe:

1. Razviti in izdelati moramo sedežno garnituro, ki bo namenjena samo za izvoz v arabske dežele.

2. Brestova služba za oblikovanje mora posredovati načrte za tapeciranje postelje, ki bodo dopolnjevale program v temeljnih organizacijah POHIŠTVO in JELKA.

3. Izvozna služba je dolžna, da iz sedanjega programa izvozi na konvertibilno področje za 800.000 dolarjev po cenah, ki naj pokrivajo izdelavni material in izdelavne osebne dohodke.

4. Skupno z izvozno službo moramo raziskati možnosti za kooperacijo na področju izdelave sedežnih garnitur s tujimi partnerji.

5. Proizvodnjo iz polyuretana za vse zunanje kupce bomo opustili.

6. Zaradi velike vezave obratnih sredstev v repromaterialih jih moramo zmanjšati za 20 odstotkov in sicer:

— Zaloge gotovih izdelkov se morajo zmanjšati za okrog eno milijardo. To bomo dosegli z večjo kompletnostjo naših garnitur, zato je potrebno dnevno spremljati zaloge. Serije bodo morale biti manjše, izdelovati pa bomo morali samo izdelke za znanega kupca.

— Zaloge repromateriala so občutno prevelike. Vendar pa je bila doslej, ko so bile težave z nabavo materialov in jih je na tržišču primanjkovalo, to ena od rešitev za nemoteno delo. Kljub temu pa moramo zaloge zmanjšati za eno milijardo, kar bo zahtevalo točneje načrtovanje proizvodnje. Kazalo bi pričeti s terminskim načrtovanjem, ker bomo le tako lahko zagotovili nemoteno proizvodnjo. Ocenjujemo, da načrtovano zmanjšanje zalog materiala dosežemo konec oktobra. Tako bomo znižali zaloge blaga za okrog 3.100.000 dinarjev, zaloge ogrodja za 3.200.000 dinarjev in ostalega materiala za 3.400.000 dinarjev. Ob tako velikem znižanju zalog materiala pa se bo morala tudi nabavna služba bolj zavzemati in se dosledneje držati dobavnih rokov in količin.

— Izboljšati moramo skladiščenje repromateriala, zlasti blaga in ogrodja.

7. Za julij je treba ugotoviti možnost za dobave blaga za izvoz v Češkoslovaško. Če predvidenih količin blaga ne bo, bomo imeli v avgustu štirinajstdnevni kolektivni dopust in sicer od 16. do vključno 27. avgusta.

8. Na področju proizvodnje in priprave proizvodnje moramo opraviti naslednje naloge:

— Nepopolno tehnično dokumentacijo moramo dopolniti.

— Blago in ogrodja je treba pregledati, preden gredo v proizvodnjo, pravočasno zagotoviti potrebni repromaterial in izdelke pravočasno dati v proizvodnjo.

— Izdelati moramo boljši pregled izdelave iprena in polyuretana.

— Pregledati in prilagoditi je treba krojne karte za racionalnejšo izrabo blaga in ostalega materiala ter proučiti možnost za porabo večjih ostankov blaga.

— Delovno disciplino moramo izboljšati.

— Izdelati moramo stranico za garnituro MOJCA, ki ne bo več vlita iz poliuretana, ker ga primanjkuje.

— Embalažo od blaga je potrebno shranjevati in vračati dobavitelju.

— Pregledati je treba normative materiala in dejanske njegove izkoristke.

— Tesneje moramo sodelovati z razvojno službo, nabavo in prodajo.

— Material in ostale elemente za proizvodnjo bo potrebno razkladati samo ob vhodnih vratih v oddelek polyuretana, zato bo potrebno preseliti modelno delavnico.

— Vzdrževalna skupina mora poleti pregedati in popraviti zasvetlitev, radiatorske ventile, toplovode, kompresorsko postajo in celotno napeljavo za komprimiran zrak.

9. Na področju splošnih zadev so naslednji ukrepi:

— Seje organov upravljanja je treba temeljiteje pripraviti in jih skrajšati, seje družbeno političnih organizacij, če je le mogoče, pa sklicevati izven delovnega časa.

— Točneje in dosledneje moramo spremljati bolniški stalež, ugotavljati upravičenost in ustrezno ukrepati.

— Zmanjšati moramo režijski material in dnevnice, potovanja in prevoze z osebnimi avtomobili pa prilagoditi tako, da bodo racionalni.

— Odpraviti moramo koriščenje ur, ki se opravijo izven delovnega časa, posebno vodilnih in vodstvenih delavcev.

— Mladim in novo sprejetim delavcem je treba posvetiti več pozornosti in jih vključiti v delovno okolje, tako da bi se izboljšale delovne navade.

— Omejiti moramo delovanje posameznikov, ki vnašajo v kolektiv nemir in so lažno solidarni.

Na področju varovanja premoženja je treba opraviti naslednje naloge:

— Varnostnike (vratarje) moramo zadolžiti, da delo opravljajo dosledno po pravilniku in sprejeti dodatne notranje ukrepe.

— Preprečiti je treba vsem nezaposlenim in zaposlenim (razen pristojnim po pravilniku) vhod v temeljno organizacijo.

— Večkrat je treba opravljati obhode in nadzorovati zaklenjenost vhodov.

— Vratarje je treba poučiti o načinu polnjenja baterijskih viličarjev, da jih bodo lahko priključili za polnjenje v popoldanskem času.

— Vratarje je treba seznaniti z ukrepanjem ob neurjih in drugih naravnih nesrečah.

J. Gornik

Težave z oskrbo

Oskrba z lesnimi surovinami je bila v prvem letošnjem polletju zaradi izredno mile zime zadovoljiva. Za temeljno organizacijo Iverka smo morali zaradi prevelikih zalog dobavo celo omejevati. Težave so sicer bile z oskrbo hlodovine za Jelko, vendar smo le zagotovili redno proizvodnjo žage. Cene so se zaradi izredne ponudbe gibale bolj umirjeno kot smo pričakovali ob koncu prejšnjega leta.

Velike težave pa so bile z oskrbo proizvodnje z ostalimi repromateriali in materiali za vzdrževanje. Zavedati se moramo, da so vsi naši dobavitelji vezani na uvozne surovine in nam dobavo pogojujejo z devizno soudeležbo ali pa z uvozom surovin za predelavo.

Motena je bila dobava površinskih materialov in lepil za vse temeljne organizacije in je prihajalo tudi do motenj v proizvodnji. Oskrbo smo reševali (kolikor se je dalo) s sposojanjem pri drugih delovnih organizacijah in med našimi temeljnimi organizacijami. Čez vse polletje je bila motena oskrba za Tapetništvo, pri čemer smo imeli težave z nabavo tapetniškega blaga, iprena in lepila.

Za domači nabavni trg je bila v prvem polletju značilna slaba založenost z vsemi repromateriali, od vijakov in stekel naprej. Število materialov, ki jih primanjkuje, se veča, dobavitelji pa se ne držijo niti dobavnih rokov niti dogovorjenih količin. Zaostrili so se plačilni pogoji, saj se tudi naši dobavitelji srečujejo z nelikvidnostjo.

Gibanje cen repromaterialov je bilo iznad načrtovanih, saj smo pričakovali, da se bodo lete gibale v okviru resolucije. Sedaj pa ugotavljamo, da je večina cen že preseženih.

Za drugo polletje pričakujemo, da se zadeve z oskrbo ne bodo izboljšale in bo prihajalo tudi do motenj v proizvodnji.

J. Vidmar

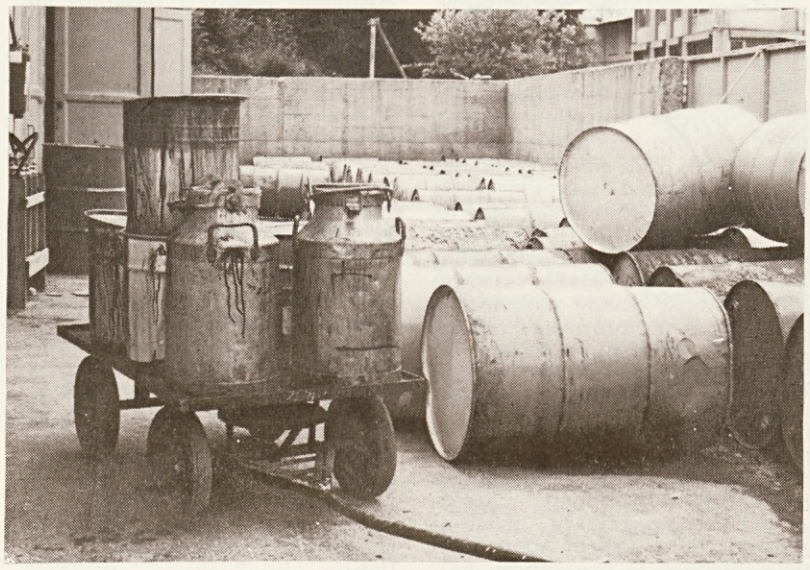

Skladišče lakov v TOZD Pohištvo

● TOZD ŽAGALNICA

Proizvodnja nad načrtovano

Temeljna organizacija Žagalnica je v prvem polletju dosegla 58,8 odstotka letnega plana proizvodnje, kar predstavlja 167,583.000 dinarjev. V enoti žaga so dosegli kar 61,3 odstotka plana, ostali dve enoti pa nekaj mani.

Proizvodnja v žagi je v aprilu tekla v treh izmenah in ob prostih sobotah. Organiziranje tretje izmene je zahtevalo tudi vrsto prerazporeditev delavcev (tudi v okviru delovne organizacije), kar je povzročalo precej težav pri

POL LETA JE ZA NAMI ● POL LETA JE ZA NAMI ● POL LETA JE ZA NAMI ● POL LETA JE ZA NAMI ● POL LETA JE ZA NAMI

(Nadaljevanje s 4. strani)
oddaji žaganega lesa in v sami proizvodnji. Pomanjkanje delavcev (moških) je še vedno občutno.

Za nemoteno oddajo lesa je bilo organizirano tudi delo vseh delavcev temeljne organizacije, ki delajo v režiji. Za en dan pa nam je priskočilo na pomoč tudi nekaj delavcev iz skupnih služb. Občasno je bilo potrebno ustaviti eno izmeno v žagi, da bi preprečili škodo, ki bi lahko nastala pri odpremi žaganega lesa.

Proizvodnja v ostalih enotah je bila ob vsakodnevnih prerazporeditvah delavcev motena.

Večjega pomanjkanja surovin in repromaterialov ni bilo.

Izdelana je bila tudi analiza prisotnosti na delu. Težave, ki se kažejo v rasti bolniškega staleža. Tako je bilo v naši temeljni organizaciji leta 1981 zaradi bolniške izgubljenih 36.085 ur, samo v letošnjem prvem polletju pa kar 20.662 ur. Samoupravni organi so analizo obravnavali in imenovali komisijo za kontrolo, katere naloge so obiski delavcev, ki so na bolovanju. Če delavec ne upošteva predpisanega zdravljenja, bo komisija predlagala zdravstveni službi, da se takemu delavcu bolniški stalež prekine.

Vsak mesec nadrobno ugotavljamo rezultate, analiziramo delo in odpravljamo težave. Sedaj ugotavljamo, da je rezultat prvega polletja kar ugoden. Delavski svet je v začetku leta sprejel sklep, da morajo planske naloge vsi zaposleni izpolnjevati dosledno in s polno odgovornostjo. Delavski svet je na svoji pretekli seji razpravljal tudi o predlogih štaba zaposlovanje v zaostrenih gospodarskih razmerah in sprejel vrsto sklepov.

— Povečati moramo izvoz jelovega žaganega lesa za 2.000 kubičnih metrov (1. seja štaba 27. maja; v juniju je bilo od 2.000 realizirano komaj 102 kubična metra).

— Izpad izvoza stolov v Združene države Amerike je treba nadomestiti z novim izvoznim programom (seja 27. 5.); izvozni oddelek je izpad v celoti pokril z novim proizvodom za IKEO.

— Za proizvodni izvozni program stolarne moramo takoj zagotoviti 500 kubičnih metrov bukovih desk (nakup ali zamenjava).

— Kritično pomajkanje delovne sile moramo nujno nadomestiti s stalnimi zaposlitvami.

— V tretjem trimesečju je treba organizirati tretjo izmeno v žagi, da bi povečali izvoz in znižali zaloge hlodovine.

— Za nemoteno sprotno proizvodnjo moramo hitreje reševati oskrbo z rezervnimi deli.

— Organizirati je treba večjo preventivo pri vzdrževanju strojev. Okvare, ki nastanejo popoldne, je treba odpraviti takoj, tudi v nočnem času.

— Vsako odstopanje od zastavljenih nalog v srednjeročnem načrtu lahko povzroči stagnacijo temeljne organizacije in izpad dohodka.

— Do konca julija mora razvojna služba posredovati jasen predlog za sistem ogrevanja.

— Vsak na svojem delovnem mestu mora z vso odgovornostjo izpolnjevati naloge in zadolžitve.

A. Pišek

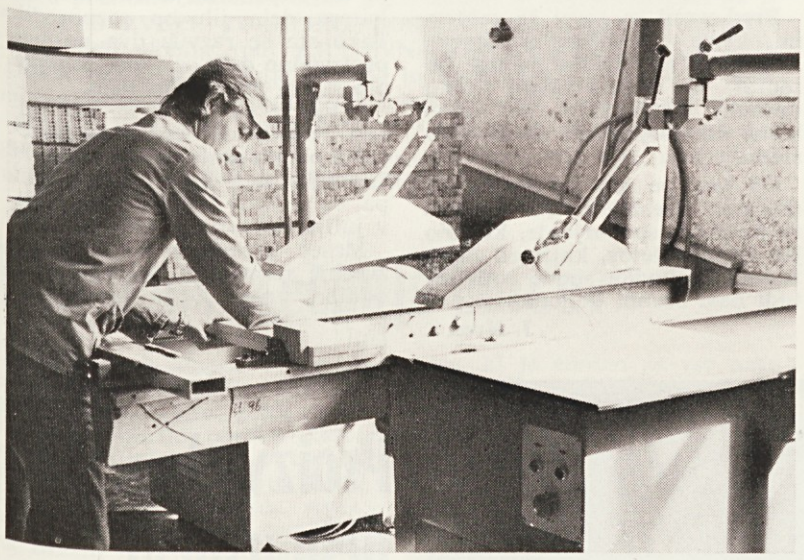

Iz stolarne v temeljni organizaciji ŽAGALNICA

● TOZD GABER

Tri poglavitne naloge

Za letos smo si v Gabru zastavili plan v višini 338 milijonov dinarjev. Fizičnega obsega proizvodnje nismo povečali, pač pa se je spremenila sestava v prid dražjih elementov. Od tod tudi bistveno večji plan od leta 1981.

Doseganje proizvodnega načrta je bilo za prvo letošnje trimesečje ugodno, saj je bilo na dinamiki 25 odstotkov. Že v aprilu pa so se pojavile večje motnje v oskrbi z repromateriali, kar se je seveda odrazilo v tem, da plan ni bil dosežen. Seveda pa ob tem ne gre zanemariti tudi slabosti v organizaciji in upadanja storilnosti.

Takšna gibanja so se nadaljevala tudi v maju in juniju, tako da smo polletni plan proizvodnje dosegli s 46 odstotki.

Nižja proizvodnja je bila predvsem pri kuhinji BREST 09 zaradi neredne dobave vrat iz kooperacije. Jasno pa je, da je pri vse slabši preskrbljenosti z repromateriali proizvodnja nenehno motena in jo praktično načrtujemo za vsak dan posebej, kar vsekakor ne more dati dobrih rezultatov.

Za drugo polletje smo si zastavili tri glavne naloge in sicer:

— povečati izvoz,

— zagotoviti nemoteno oskrbo z domačega trga,

— zmanjšati zaloge gotovih izdelkov in repromateriala.

Tako smo za drugo polletje sprejeli izvozne obveznosti za tri tuje kupce. Program otroških postelj je že utečen, tako da s to proizvodnjo ni večjih težav. Do konca leta jih moramo izdelati še okrog 3.800.

Novi kupec je IKEA z 21.000 garderobnimi omarami in angleški kupec s 5.600 garderobnih omar, vendar zelo zahtevne izvedbe. Pri zagotavljanju materialov za ta dva programa imamo ogromne težave, tako da bomo imeli zelo malo časa za proizvodnjo do prvih odprem.

Kljub obveznostim za izvoz, bomo domači trg lahko dokaj nemoteno oskrbovali, predvsem iz prevelikih zalog in sprotnega dokompletiranja manjkajočih kuhinjskih elementov. Iz tega je videti, da bo zaloga gotovih izdelkov padla na najmanjšo možno mero, dodatno akcijo pa bomo morali izpeljati na področju repromaterialov, posebno neidočih. Določene uspehe smo že dosegli pri znižanju zalog neidočih ultrapasov.

Naj zaključim: v Gabru bomo vse sile združili za izpolnitev izvoznih poslov, proizvodnjo za domači trg pa podredili zahtevi za nemoteno odpremo znanim kupcem.

S tem se bodo zaloge zmanjšale, kar je v skladu s prizadevanji za izboljšanje likvidnostnega stanja celotne delovne organizacije.

B. Klešnik

Proizvodna hala v TOZD GABER

● TOZD JELKA

Slabše od načrtovanj

Gospodarjenje v letošnjem prvem polletju je bilo slabše kot smo predvidevali z letnim načrtom. Največ težav je bilo v proizvodnji pohištva. Prodaja programa KATARINA TK in jedilnic B 2 in B 3 ni dosegala načrtovane, zato smo pripravili za proizvodnjo nov nosilni program MIHA, ki naj bi bil pripravljen v aprilu. Zaradi pomanjkanja repromaterialov in zaradi velikih tehnoloških težav je prišlo do kasnitve pri izdelavi tega programa, tako da je bil v prodaji šele v juniju.

To je imelo za posledico kopičenje zalog ter s tem vezavo obratnih sredstev in slabo prodajo, zlasti v maju in juniju. Ocenjujemo, da se bo stanje v prihodnjih mesecih izboljšalo in bo prodaja dosegla načrtovano vrednost.

Naslednji velik problem, da nismo dosegli načrtovane proizvodnje pohištva, ki je dosegla 33,2 odstotka letnega plana. Temu je krivih precej vzrokov:

— V proizvodnji smo uvajali nov program MIHA, kjer so bile velike težave pri površinski obdelavi bele fronte. Pri tem se je pojavilo tudi do 50 odstotkov popravil.

— Težave so bile z oskrbo z nekaterimi repromateriali kot so okovje za jedilne mize MIHA, površinski materiali in ostalo.

— V proizvodnji je bilo več zahtevnejših nalogov, ki smo jih uvajali istočasno.

— Povečal se je delež ročnega dela pri nekaterih izdelkih za izvoz in za kooperacijo.

— Velik delež bolniškega staleža.

— Pojavile so se manjše serije.

— Pri posameznih delih so se pojavila ozka grla.

Vse to je vplivalo na manjšo produktivnost in na večji delež izmeta.

Za izboljšanje stanja na področju proizvodnje smo sprejeli nekatere ukrepe, ki naj pripomorejo, da bi letni plan izpolnili.

— Dobava celotne fronte MIHA iz kooperacije.

— Povečanje pretočnosti serij z boljšo organizacijo proizvodnje in z večjim prizadevanjem operativnega kadra.

— Odpravljanje ozkih grl s troizmenskim delom in delom ob sobotah.

— Večje prizadevanje in sodelovanje priprave dela in proizvodnje.

— Izboljšanje delovne discipline in izrabe delovnega časa.

— Izboljšanje kvalitete opravljenih del.

Dodatne napore bi bilo potrebno vložiti tudi za zagotovitev dodatnih izvoznih poslov, ker je načrtovani izvoz pokrit z naročili 72 odstotno. S povečanim izvozom bi tudi zmanjšali pritisk na zaloge in s tem izboljšali likvidnost.

Stanje na področju žaganega lesa je nekoliko ugodnejše. Proizvodnja je potekala do konca maja v dveh, potem pa v treh izmenah. Za troizmensko obratovanje smo se odločili zaradi velikih količin bukovine, ki jo je bilo potrebno v najkrajšem času razrezati, poleg tega pa so bile zaradi velikega dovoza hlodovine težave s prostorom. V tej enoti je bil plan dosežen v višini 76,5 odstotka. Zaradi velikih količin, zlasti drobne oblovine, bomo delo v treh izmenah še nadaljevali.

S tem bomo tudi delno nadomestili izpad proizvodnje pohištva. Glavne naloge, ki nas čakajo pri proizvodnji žaganega lesa, bi bile:

— izboljšanje sortiranja hlodovine po debelinskih razredih in s tem izboljšanje izkoriščanja,

— delež izvoza žaganega lesa je potrebno povečati, s tem da bomo razrez prilagodili sortimentom, ki jih bomo lahko izvozili.

V drugem polletju se bomo srečevali še z dodatnimi težavami zaradi zmanjševanja razpolagalne pravice z devizami in slabega likvidnostnega stanja, kar bo še povečalo težave pri poslovanju. Zaradi tega se bomo morali prav vsi delavci, vsak na svojem delovnem mestu potruditi, da bo vsak kvalitetno in pravočasno opravljal dela in naloge, ki so mu zaupane. Le tako bomo izpolnili plan, ki smo si ga zadali na začetku leta in končali poslovno leto brez izgube.

A. Škrabec

● TOZD PRODAJA

V okviru pričakovanj

Osnovna značilnost letošnje prodaje na domačem trgu je, da kljub zaostrenim gospodarskim gibanjem ni bila pod načrtovano, da v večini temeljnih organizacij zaloge niso naraščale, v nekaterih so se celo zniževale. Predvidevamo pa, da se bo položaj na domačem trgu zaostril, ker se neugodna gospodarska gibanja nadaljujejo:

— visoka rast cen, ki zmanjšuje kupno moč,

— še naprej padec realnih osebnih dohodkov,

— neugodna kreditna politika (50 odstotni polog),

— zastoj v stanovanjski gradnji, ki je eden od poglavitnih dejavnikov za večjo prodajo pohištva.

Poleg omenjenih zunanjih dejavnikov pa na manjšo prodajo vplivajo tudi naša počasnost pri menjavi proizvodnih programov, toga prilagodljivost temeljnih organizacij zahtevam trga, še vedno se pojavlja nekompletnost in še vedno je netočna in slaba odprema.

V celotnem Brestu, posebno pa v temeljni organizaciji Prodaja je bilo sprejetih vrsta ukrepov, od katerih so nekateri že uresničeni, nekateri pa so v uresničevanju. Mislim, da je v veliki meri odvisno od nas samih, kako bomo v tem težkem položaju dosegli zastavljene cilje. osnovne značilnosti prodaje pohištva in prodaje primarnih izdelkov pa so:

(Nadaljevanje na 6. strani)

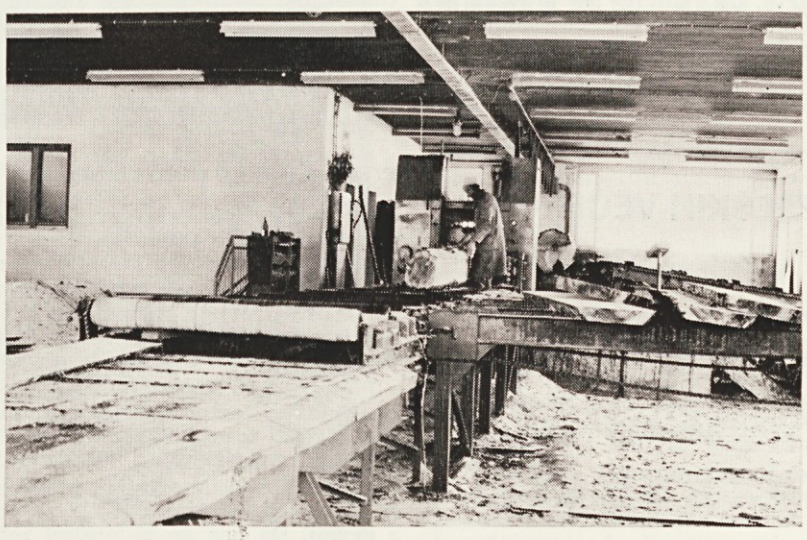

Žaga na JELKI

POL LETA JE ZA NAMI ● POL LETA JE ZA NAMI ● POL LETA JE ZA NAMI ● POL LETA JE ZA NAMI ● POL LETA JE ZA NAMI

V okviru pričakovanj

(Nadaljevanje s 5. strani)

PRODAJA POHIŠTVA

Poudariti je potrebno, da imamo trenutno razmeroma dobre programe kuhinj in tapetniških izdelkov, da pa s ploskovnimi programi ne moremo biti zadovoljni. Predvsem je trg zelo slabo sprejel program 3 × 3. Vzroke, da programa, ki je bil v pripravah zelo dobro ocenjen, kupci niso sprejeli, smo združili v štiri osnovne ugotovitve in sicer, da barva ni v skladu z okusom jugoslovanskega kupca, da je program preveč zaprt, da ima prodajna fronta sistem prevelikih vrat in visoka cena. Poudariti je potrebno, da si intenzivno prizadevamo, da bi vse to odpravili.

V prodaji imamo tudi nov program MIHA, za katerega pa še ne moremo dati ocene o njegovi prodajnosti. Za dopolnitev in zaradi zaostrenega položaja pri uvozu repromaterialov, smo v proizvodnjo dali nov program MAJA, ki je zvečine na osnovi domačih materialov.

PRODAJA PRIMARNIH IZDELKOV

Prodaja primarnih izdelkov je tekla v glavnem po planu, razen pri oplemeniteni iverki, kjer so bile težave z nabavo folije. Iverke smo prodajali na osnovi samoupravnega sporazuma o skupnem prihodku podpisnikom sporazuma.

Prodaja Negor plošč se je gibala v okviru sanacijskega programa. Pri tem je potrebno poudariti, da se že kažejo uspehi intenzivnega dela pri obdelavi trga. Prodaja žaganega lesa je bila brez večjih težav, čeprav se v zadnjem času povpraševanje zmanjšuje.

Ob tem je potrebno poudariti, da moramo dosledno spoštovati sprejete dogovore, biti dosledni in si kar najbolj prizadevati, da bomo dosegli zastavljene cilje.

S. Zidar

● TOZD MASIVA

Prizadevanja za izvoz

Nekoliko težko je sredi julija pisati oceno o gospodarjenju v prvi polovici leta, ker še niso znani vsi podatki oziroma vse številke o vseh gospodarskih kazalcih. Kljub temu bom poskušal oblikovati okvirno oceno.

Obseg proizvodnje je dosežen s 47 odstotki, kar je tri odstotke pod planom. Obseg proizvodnje za izvoz smo dosegli s 56,5 odstotka in je 6,5 odstotka nad planom. Že ti skromni podatki kažejo na to, da smo si z vsemi silami prizadevali za proizvodnjo za izvoz in so zato finančni rezultati nekoliko slabši. V proizvodnjo smo dali veliko novih izdelkov, ki jih nismo imeli zajetih v letnem planu, zato so tudi nastala ta odstopanja.

Za našo temeljno organizacijo lahko ugotavljam, da je pravzaprav že vrsto let nazaj delala predvsem majhne serije in ji sedanji način dela ni kakšna posebna novost. Seveda to ne pomeni, da ne bi mogli delati še bolje. Trudili smo se in se bomo do konca leta še bolj, da bi dosegli letošnji plan izvoza. Zato smo organizirali delo v proizvodnji tako, da smo s prerazporeditvijo delavcev med oddelki, s pomočjo dela režijskih delavcev ter dela ob sobotah in ponoči uspeli zadovoljiti potrebe kupcev.

Kar se tiče dodatnih ukrepov v naši temeljni organizaciji v zoženih pogojih gospodarjenja, bi rad povedal, da brez vsaj najbolj nujnih naložb bistvenega koraka naprej ne bomo storili. Pri tem mislim predvsem na znižanje zalog surovin in repromaterialov. Zavedamo se, da imamo velike zaloge žaganega lesa, ki bi jih radi zmanjšali z večjimi kapacitetami sušilnic. V ta namen smo pripravili predlog za izgradnjo kondenzacijskih sušilnic. Skrajni čas je namreč, da dosežemo bolj točno sušenje, saj bomo sicer izgubili korak z ostalimi proizvajalci. Vsi proizvajalci se trudimo, da bi delali izdelke z višjo stopnjo obdelave, ta pa je pogojena z osnovo vse tehnologije lesa, z dobro posušeno surovino. Pod dobro posušeno surovino pa razumemo izenačeno vlago v vsem prerezu lesa.

Lahko bi naštevali tudi vse ostale ukrepe, vendar bi rad samo na kratko povedal, da imamo velik del vsega tega zapisanega v samoupravnih sporazumih, le da to v vsakdanjem življenju največkrat spregledamo.

Prav na tem področju bomo začeli delovati bolj neposredno in življenjsko; načelnosti je bilo do sedaj preveč in nam ni prinesla pravih uspehov. Na kratko povedano, to pomeni, da bo moralo biti naročeno delo opravljeno do roka, za katerega se sporazumemo. Trdno sem prepričan, da imamo za to prav vse pogoje, le bolje je potrebno izkoristiti delovni čas. Neprestano nam mora biti pred očmi, da nam sedanje delo ni dalo kakšnih posebnih uspehov in zato moramo delovne navade spreminjati, kar še posebej velja za odgovorna dela in opravila.

Res je sedanji gospodarski položaj težak, vendar ni treba obupati, pač pa še bolj zavihati rokave in poprijeti za delo. Le tako bomo premagali sedanje težave, za katere se pravzaprav lahko vprašamo, če sploh so težave, saj zaenkrat še vse teče.

Pa veselo na delo!

M. Kusič

LETOŠNJI PROGRAM ZELŠKIH VEČEROV

Petek, 20. avgusta ob 19. uri — Zelše — LJUBLJANSKI BAROČNI TRIO

Petek, 27. avgusta ob 19. uri — Zelše — večer samospevov — MITJA GREGORAČ — tenor, JENKO NOVAK — kitara

Petek, 3. septembra ob 19. uri — Zelše — SLOVENSKI OKTET

Petek, 10. septembra ob 19. uri — cerkev v Cerknici — HUBERT BERGANT — orgle, STANKO ARNOLD — trobenta, ANTON GRČAR — trobenta.

Vstopnice po 70 dinarjev je mogoče kupiti pri zvezi kulturnih organizacij Cerknica, Gerbičeva 32 ali uro pred pričetkom posameznih koncertov.

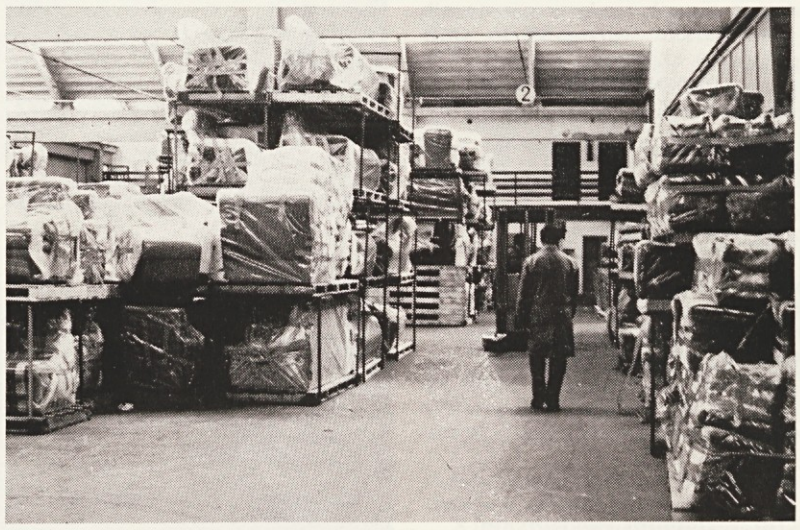

Iz centralnega skladišča gotovih izdelkov

Po uspelem referendumu

S posebno številko Informatorja smo bili v prvih dneh julija obveščeni o uspešnem izidu glasovanja na referendumu o spremembah samoupravnega sporazuma o skupnih osnovah in merilih za pridobivanje in razporejanje dohodka.

Z glasovanjem smo potrdili, da z veliko večino sprejemamo novi sistem vrednotenja in da smo se po večletnih prizadevanjih le uspeli dogovoriti za enoten sistem nagrajevanja. Dosti je bilo treba strokovnega in političnega dela, da smo ta cilj dosegli. Prav je, da se ob tej priložnosti zahvalimo vsem, ki so pri tem sodelovali.

Že v javni razpravi smo govorili, kaj vse je še potrebno, da bomo uveljavili novi sistem. Naj omenim samo nekatere naloge in postopke, ki jih bomo morali opraviti v prihodnjih mesecih.

Do začetka avgusta bodo delavski sveti vseh temeljnih organizacij in skupnih dejavnosti sprejemali razvide del in nalog z vsemi opisi. Sledilo bo ocenjevanje vseh del in nalog. To nalogo bo opravila strokovna služba za oblikovanje dela in časa ob sodelovanju strokovne komisije. Sveti za osebne dohodke bodo po poprejšnji javni razpravi sprejemali ocenitve. Ko bodo ocenitve sprejete, pa bodo ustrezni organi določili osnove osebnega dohodka za vsakega delavca. Vzporedno s tem bo potrebno uskladiti vsa merila (norme, normative, cenike in drugo) z novim sistemom vrednotenja.

Delavski svet delovne organizacije bo ob devetmesečnem obračunu na osnovi rezultatov gospodarjenja določil datum prehoda na novi sistem.

Pred nami so torej še zahtevne naloge za uveljavitev novega sistema. Vsak nosilec naloge bo moral v opredeljenem roku opraviti svoje delo, da bomo lahko čimprej prešli na novi sistem.

Ob tem pa naj poudarim, da moramo uresničiti tudi ukrepe za boljše gospodarjenje, ki smo jih sprejeli letos, kajti od doseženega dohodka bodo odvisni tudi naši osebni dohodki.

J. Hren

Glasovalno mesto v TOZD Pohištvo

S premogom velike težave!

BOMO USPELI DOBITI DOVOLJ PREMOGA ZA NAŠE DELAVCE?

Preskrba naših delavcev s premogom je letos zaskrbljujoča. Tudi v preteklih letih premoga ni bilo v izobilju, toda vedno smo uspeli do zime le zadovoljiti vse potrebe.

Letos smo ga pri Kurivoprodaji Ljubljana naročili 2200 ton in bi po dogovorjeni mesečni dobavi morali do konca julija prejeti vso količino. Želje pa so seveda eno, grenka resničnost pa drugo. Tako smo do sedaj uspeli razpeljati delavcem le 607 ton lignita.

Premoga za široko potrošnjo na sploh primanjkuje in nimamo upanja, da bomo v naslednjih mesecih uspeli nadomestiti zaostanek. Zaradi tega tudi dobavljamo polovično količino tistim, ki imajo svoja naročila večja kot štiri tone.

Zato priporočamo vsem, ki premoga še niso prejeli, ali pa so ga že in ga imajo premalo, da se poskušajo bolj kot doslej oskrbeti z drvmi. Da nas ne bi pozimi zeblo!

P. Kovšca

Počitniško delo

Tudi med letošnjimi počitnicami prihajajo mladi iz šol na obvezno počitniško delo ali bolje, na počitniško prakso, kot smo jo doslej imenovali. Ta obveznost lahko izvira iz šolskega programa ali iz štipendijskega razmerja.

V starem šolskem sistemu je bila vsebina počitniške prakse določena s šolskim programom za vsako leto posebej, tako da je bila praksa povezana z obravnavano snovjo v šoli. Življenje pa je pokazalo, da delovne organizacije vse bolj razporejajo učence na delo v proizvodnjo, tudi na takšna dela, ki niso povezana s šolskim programom.

Z novim šolskim sistemom smo se lotili tega vprašanja drugače. Z vzgojno izobraževalnim programom določeni stik s kasnejšim delom se je prenesel v aktivni šolski čas, med 1. septembrom in 30. junijem. Za vsako leto je vsebina proizvodnega dela oziroma delovne prakse natančno določena v trajanju od dveh do štirih tednov v posameznem letu. Učenci bodo v manjših skupinah prihajali v delovne organizacije na vnaprej določena dela oziroma naloge. Pri tem je treba poudariti, da **mora delovna organizacija pripraviti spisek del za posamezno leto in smer izobraževanja še pred prihodom učencev in da jih na ta dela lahko razporeja le odgovorna oseba — izvajalec proizvodnega dela.**

V počitniškem času pa bodo učenci prihajali na delo tudi na podlagi zahtev štipenditorja in je od štipenditorja odvisno, na katera dela jih bo razporedil. Tako sta se razvila dva pojma: **proizvodno delo** oziroma delovna praksa in **počitniško delo.**

Letos je že prišlo na počitniško delo 25 učencev usmerjenega izobraževanja — Brestovih štipendistov. Skupaj z ostalimi pa bo kar 84 mladih predvsem v juliju opravljalo različna dela.

Mesec avgust pa so si mladi zvečine rezervirali za vsaj malo oddiha pred novimi nalogami, ki jih čakajo v novem šolskem letu.

F. Turšič

Proizvodno delo uspelo

Z novimi izobraževalnimi programi je za učence vseh smeri šolanja za vsako leto določeno tudi dvotedensko proizvodno delo.

Brest je letos sprejel 52 učencev iz prvih letnikov in sicer: iz lesarstva 30, iz naravoslovno-matematične usmeritve 3, iz kemijske usmeritve 4 in iz poslovno-finančne usmeritve 15.

Za učence smo imeli v delovni organizaciji že poprej pripravljene programe, v katerih ni bilo težkih fizičnih del. Učenci so se lotili obveznosti z vso resnostjo, kar kaže, da mladina sprejema proizvodno delo kot nujen in potreben del izobraževalnega procesa. Glede na uspešnost je bilo kar 28 učencev ocenjenih zelo uspešno, ostalih 24 pa uspešno. Tudi v temeljnih organizacijah so ugodno ocenili to obliko dela.

Seveda pa so se pojavljale tudi nekatere težave; na primer takrat, ko je bilo določeno delo končano in je bilo potrebno razporediti učence na druga dela, izvajalec proizvodnega dela pa ni bil prisoten.

V prihodnje bo potrebno vse oddelkovodje podrobneje seznaniti, kaj in kje lahko dela učenec, saj bo mogoče edino tako preprečiti morebitne nesreče pri delu.

V. Lavrič

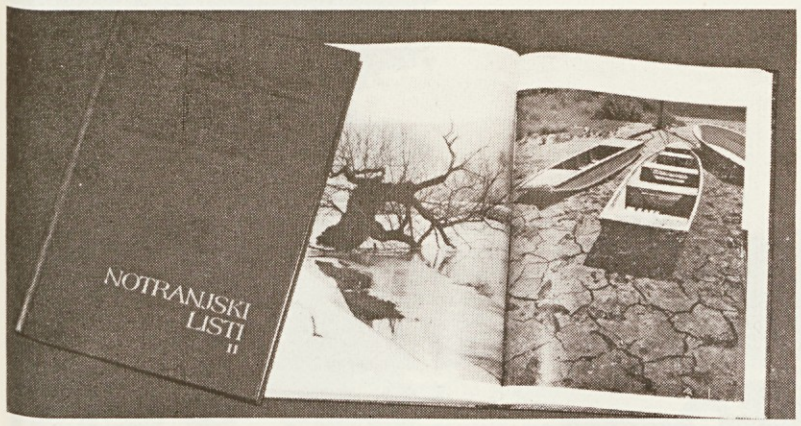

Dragocena priznanja ob dnevu vstaje

Tudi ob letošnjem dnevu vstaje slovenskega naroda so bila podeljena priznanja posameznikom in organizacijam, priznanja, s katerimi naj bi spodbujali ohranjaje in utrjevanje tradicij narodnoosvobodilnega boja in obenem krepili splošno narodno zavest o veličini naše revolucije.

Med sedmimi dobitniki najvišjih priznanj — NAGRADE VSTAJE SLOVENSKEGA NARODA je tudi UREDNIŠKI ODBOR drugega zvezka NOTRANJSKIH LISTOV. V kratki obrazložitvi nagrade je rečeno:

»Drugi zvezek zbornika je bil objavljen ob 40-letnici vstaje slovenskega naroda, obravnava pa predvsem prvo leto organiziranega odpora na ozemlju sedanje cerkniške občine, deloma pa tudi na širšem notranjskem območju in na sosednjem prezidanskem ozemlju. Večino člankov so napisali nekdanji borci in aktivisti, znani in manj znani, s svojim osebnim pričevanjem pa veliko prispevali k žlahtnosti knjige. Predvsem pa zbornik odlikujejo trezno ocenjevanje dogodkov, pristno zgodovinsko ozračje in njegovo temeljno izročilo, da ni velikih in malih borcev, pač pa je ljudstvo tisto, ki je vstalo, se bojevalo in zmagalo.«

Vsekakor je ta nagrada dragoceno priznanje dosedanjemu delu uredniškega odbora, ki pa obenem spodbuja in zavezuje k prihodnjemu delu.

Med približno sedemdesetimi posamezniki in organizacijami pa je PLAKETO ZVEZE ZDRUŽENJ BORCEV NOV JUGOSLAVIJE ZA LETO 1982 dobila tudi KRAJEVNA ORGANIZACIJA ZZB NOV LOŠKA DOLINA za svoje aktivno in vsestransko delo ter za plodno sodelovanje z drugimi družbeno-političnimi organizacijami.

PLAKETE ZVEZE REZERVNIH VOJAŠKIH STAREŠIN so dobile partizanske enote, ki so bile ustanovljene leta 1942, med njimi tudi LOŠKI in NOTRANJSKI ODRED.

Tudi letos srečanje borcev

Srečanje ob dnevu borca je na Brestu postalo že tradicionalno. Vsako leto pride nanj kar lepo število borcev. Letos so se zbrali 2. julija v cerkniški delavski restavraciji. Okoli 150 borcev je prišlo na srečanje, kar pomeni, da s tem tudi na Brestu negujemo in nadaljujemo tradicije narodnoosvobodilnega boja.

Rdeči nagelj na prsih nekdanjih borcev je simboliziral pomembnost in svečanost srečanja. Tudi kulturni program, ki ga je pripravilo pevsko društvo Tabor, je izzvenel slovesno, zlasti z lepo partizansko pesmijo.

Srečanje je začel predsednik sindikalne konference Bresta Darko Žnidaršič, slavnostni govornik pa je bil Igor Gornik, predsednik delavskega sveta delovne organizacije.

Glavni direktor Tone Kraševec je prisotne seznanil z gospodarskimi razmerami na Brestu, v državi in v svetu. Vse preveč smo se zadolževali, je dejal, ker smo želeli izsiliti napredek; sedaj pa je prišel čas, da dolgove vračamo. Če nas na Brestu ne bi pestili zadolženost in slaba likvidnost, bi bili skoraj za gotovo osebni dohodki znatno večji. Več milijard starih dinarjev moramo letno plačevati samo za obresti od najetih kreditov. Na Brestu smo sprejeli številne ukrepe za premostitev težkih gospodarskih razmer. Ukrepi zavezujejo vse zaposlene, zlasti pa delavce na vodstvenih in vodilnih mestih, da jih dosledno in odgovorno izpolnjujejo. Samoupravljanje moramo še bolj razviti, saj je to pogoj za dobro gospodarjenje.

Na referendumu je bil sprejet nov sistem za vrednotenje del in nalog, ki je enoten za vse naše delavce. Sistem je pravičnejši od sedanjih, ki jih imamo na Brestu kar nekaj, zato bo vzpodbudil zaposlene, saj bodo dosledneje nagrajevani po vloženem delu.

Ob koncu slavnostnega dela srečanja je borce pozdravil še predsednik ZZB NOV občine Cerknica Jože Telič.

Za spomin na to srečanje so prisotni tudi letos dobili knjige s partizansko tematiko in II. zvezek Notranjskih listov. Po pogostitvi pa so se našli skupaj borci, ki imajo veselje do petja in so kot v tistih revolucionarnih časih zapeli pesem, ki je ponosno odmevala nazaj v zgodovinski trenutek, v zmago revolucije.

J. Klančar

Prisrčno srečanje borcev na Brestu

Štipendije za Brestove kadrovske potrebe

Kadrovske štipendije iz leta v leto vse bolj odražajo kadrovske potrebe delovnih organizacij. Če smo v prejšnjih letih še razpisovali kadrovske štipendije predvsem za lesne, strojne, elektro in ekonomske tehnike, ker se je tako odločala mladina, in smo jih s kadrovskimi štipendijami le sledili, tega nismo tako storili letos.

Na srednji stopnji smo razpisali le tiste štipendije, ki jih v naših temeljnih organizacijah tudi potrebujemo. To so programi: obdelovalec lesa, lesar in lesar širokega profila, manj pa tudi kovinar, vzdrževalec in upravljalec strojev ter elektrikar-energetik. Da bi mladino vzpodbudili, naj bi se v večjem številu odločala za lesarske poklice, smo štipendijo povečali za 200 točk kot dodatek za ta poklic. V denarnici to predstavlja v letu 1981 926 dinarjev oziroma skupaj 3.148 dinarjev za prvi letnik usmerjenega izobraževanja. Kljub temu pa se mladina iz osnovnih šol še vedno odloča za klasične poklice.

Lani se je vključilo v lesarske oddelke v Postojni iz cerkniške občine 21 učencev za program lesar-širokega profila in lesar-tehnik. Letos smo pričakovali večji odziv mladih, pa ni bilo tako. Doslej je prispelo 16 vlog za lesarske štipendije, od tega štiri za program lesar-tehnik. Še največ je prijav iz Loške doline, od koder se je prijavilo 7 učencev, predvsem z zaključenim dobrim uspehom; med njimi je eden odličnjak. To kaže, da je bilo poklicno usmerjanje v tej dolini uspešno.

Iz osnovne šole Cerknica je 8 prijav, zvečine z zadostnim uspehom. Glede na skupno število učencev pa je to odločno premalo. Ena prijava je iz osnovne šole Rakek, nobene pa ni iz osnovnih šol Grahovo in Nova vas.

Kje so možni vzroki za tako nizek odziv?

Prav gotovo je za takšne poklicne odločitve glavni razlog nizko vrednotenje dela oziroma nizko vrednotenje znanja. Očiten je tudi vpliv staršev, ki se kaže v tem, da svetujejo svojim otrokom, naj si izberejo drug poklic, samo tega ne, ki ga sami opravljajo. Tako imamo precej prijav otrok, katerih starši so zaposleni drugod (Kovinoplastika), prijav staršev, zaposlenih na Brestu pa skorajda ni. Menim, da je eden možnih vzrokov tudi nepoznavanje sistema usmerjenega izobraževanja in možnosti za kasnejše izobraževanje bodisi iz dela ali ob delu. Poznamo namreč celo vrsto zelo uspešnih kadrov, ki so se izobraževali z delom ali ob delu. Tem zaupamo, ker poznamo njihove delovne navade.

Še vedno prevladuje mnenje, naj mlad človek študira čimvišje po izobraževalnem klinu in za vsako ceno, kasneje pa si bo že našel delo. Mislim, da je to napak. Najprej bi si morali izbrati delo, ki ga želimo v življenju opravljati in pri tem upoštevati možnosti za kasnejše zaposlitve. Šele po tej odločitvi naj si izberemo pot izobraževanja. Lahko si samo predstavljamo razočaranje mladih, ko po končanem izobraževanju ne dobijo dela, za katerega so se usposabljali. Za družbo pa pomeni to zgrešeno naložbo, izgubljen čas in enega nezadovoljneža več.

Prijave za štipendije na visokih šolah so več ali manj ustrezne našemu razpisu. Podeljene so bile štipendije za lesno, strojno, elektro in kemijsko stroko ter za računalništvo. Izjema so vloge za razpisano štipendijo za študij arhitekture. Iz raznih koncev Slovenije je prispelo kar 6 prijav. Svet za kadre je odločanje o tej štipendiji odložil na september, ko bodo znani tudi rezultati sprejemnih izpitov na tej šoli.

F. Turšič

NAŠI LJUDJE

Milka Kebe je ta mesec zasluženo odšla v pokoj. Po svojem delovnem stažu se uvršča med najstarejše delavce Bresta. Celih petintrideset let je združevala delo v naši delovni organizaciji oziroma v temeljni organizaciji Pohištvo.

Obiskali smo jo na domu in se z njo pogovarjali o tem, kako doživlja prve tedne upokojitve. Vemo namreč, da toliko let dela zapusti v človeku svojstven pečat, v katerem se izoblikuje ta osebnost in način življenja v kolektivu in v zasebnosti.

Vsa razgreta od gospodinjenja je prišla odpirat vhodna vrata. Ker je bil prisoten tudi naš fotograf, je takoj dojela, čemu nenaden obisk. »Nič kaj rada ne bi bila v časopisu,« je pripomnila, a že je naju ljubeznivo povabila v stanovanje in bila pripravljena na razgovor.

»Šestnajst let mi je bilo, ko sem prišla iz rojstne vasi Župeno delat na Krajcovo žago. To je bilo v maju 1947. leta.«

Milka se je v petčlanski družini rodila kot prvi otrok. Tisto malo zemlje je bilo premalo za preživljanje tako številne družine, zato je bilo treba čimprej poiskati delo in zaslužek.

Na Krajcovi žagi sem delala to, kar so delali tudi moški. Zlagala sem deske, v gozdu podirala drevje; tako smo si namreč oskrbovali hlodovino za režnjo. Včasih, ko je zmanjkalo dela na žagi, smo morali na delo v Loško dolino na žago Marof. Po štirih letih dela na žagi sem bila premeščena v zabojarno, nato pa delala v furnirnici, pri pleskanju kredenc in opravljala še druga dela na področju tovarne. Več let sem delala v montaži, od koder sem odšla tudi v pokoj.

Seveda sem sodelovala tudi v samoupravnih organih. Res pa je, da sem bila bolj aktivna v prvih letih po uvedbi samoupravljanja, saj sem v zadnjem času nekako zavestno prepuščala delovanje na tem področju mlajšim delavcem.«

O težkih pogojih, v katerih je morala delati in so jo spremljali v naših razvojnih letih, ni hotela govoriti. Rekla je le, da je bilo o tem že toliko napisanega in povedanega, da za mlajšo generacijo delavcev to ni več novost ali kakšna posebna zanimivost.

»Prve upokojenske dni mi je bilo res dolgčas, pa ne toliko zaradi dela, pač pa zaradi sodelavcev, s katerimi sem se lepo razumela. Zaupali smo si težave, se tolažili in vzpodbujali. Ko bom sedanje upokojensko življenje prilagodila novim razmeram, pa bo zopet vse normalno steklo. Po drugi strani pa moram povedati, da imam kar veliko dela z gospodinjstvom, z urejanjem vrta, rada nabiram gobe in druga zelišča, šla bom na dopust na morje, tako da ne bo težav s časom.«

Ob koncu obiska ni pozabila sporočiti prisrčnih pozdravov vsem delavcem temeljne organizacije Pohištvo in predvsem delavcem iz montaže. Pohvalila se je s številnimi darili, ki jih je dobila od sodelavcev, ko je odhajala v pokoj in ki ji bodo dragocen spomin.

Tudi mi smo Milki čestitali ter se ji zahvalili za njen prispevek k razvoju Bresta in za njeno petintridesetletno delo.

J. Klančar

Kratke novice

Društvo likovnih samorastnikov iz Ljubljane je v sodelovanju z likovno skupino zveze kulturnih organizacij Cerknica v počastitev pokojnega Lojzeta Perka priredilo v našem malem mestu prvo MINI EXTEMPOREAM.

Svoja dela so razstavili v prostoru blagovnice v avli nasproti banke. Od trinajstih udeležencev in pobudnikov te razstave sta od enajstih likovnih samorastnikov, kolikor jih premore naša občina, svoja dela razstavila le dva, **Mirko Jadrič** in **Darja Štefančič**, ki se po svojih močeh trudita, da bi to področje umetnosti v našem kraju bolj zaživelo in imelo več pomoči.

*

Na peti skupščini avto moto društva Cerknica so delegati izvolili nov izvršni in nadzorni odbor. Izvršni odbor ima 13 članov. Za predsednika je bil izvoljen **Peter Kranjc**, za njegovega namestnika pa **Franc Kovačič**. Tajniške posle bo opravljal **Dominik Zabukovec**, gospodarske pa **Marjan Šega**. Za nadzor bodo skrbeli Franc Albreht, Marinka Kralj in Jože Šepec.

Novoizvoljeni izvrši odbor je na svoji drugi seji med ostalim imenoval komisije za posamezna področja dela in sicer: Komisijo za organizacijo in članstvo, za vzgojo in varnost v cestnem prometu, športno komisijo, gospodarsko, finančno, disciplinsko in komisijo za osebne dohodke.

Š. Bogovčič

Iz drugih lesarskih kolektivov

LESNINO je obiskala **kitajska gospodarska delegacija** ministrstva lahke industrije. Lesnina namreč načrtuje na Kitajskem postavitev tovarne stolov z letno proizvodnjo 150.000 stolov. Naročilo zajema vse od tržne raziskave in usmeritve proizvodnega programa, do tehnologije, proizvodnega znanja, dobave strojev, vodenja montaže celotne opreme, do uvedbe poskusne proizvodnje in predaje tovarne naročniku. Dogovorili so se tudi o poslovno tehničnem sodelovanju pri posodabljanju lesnopredelovalne industrije na Kitajskem.

Julija je **JAVOR** odprl v postojnski industrijski coni **novo tovarno opažnih plošč.** V njej bodo letno izdelali 300.000 kvadratnih metrov plošč, od tega pa jih bodo 80 odstotkov izvozili na konvertibilno tržišče, kar predstavlja okrog 2,5 milijona dolarjev letno. Odločitvi o novi tovarni so botrovale količine surovin, ki jih imajo na voljo ter Javorovo tržišče v Italiji in Švici. Vrednost naložbe znaša približno 73 miljonov dinarjev. Sovlagal je tudi ljubljanski Lek, ki je zainteresiran za devizni priliv, saj potrebuje devize za uvoz surovin pri izdelovanju zdravil.

Javor se o dolgoročnem poslovno tehničnem sodelovanju dogovarja tudi z Brestom; več o tem prihodnjič.

V **LIP Bled** pripravljajo novost — **ploščo za fasadne odre.** Plošča naj bi služila kot pod fasadnih odrov in nadomestila dosedanje plohe ter nudila večjo varnost in kvaliteto poda. Razvili so troslojno ploščo, ki je po konstrukciji podobna konstrukciji opažnih plošč. Sodelovanje s proizvajalci fasadnih odrov in s kovinarji je že rodilo uspehe, ostane še vprašanje, kako novi sistem vključiti v gradbeništvo.

Dosedanji ukrepi tritisoččlanskega kolektiva **LESNE,** ki v koroških občinah združuje 22 gozdarskih in lesnopredelovalnih temeljnih organizacij, se niso izkazali **za dovolj učinkovite;** težave so zlasti v tovarnah stavbnega pohištva v Radljah in Podvelki.

Zato pripravljajo sistem novih ukrepov, ki naj zagotovijo redno proizvodnjo in povečajo izvoz.

STOL je dal v proizvodnjo **nov lamelirani (lepljeni) program.** Osnova za to pohištvo je lesena lamelirana krivina v obliki črke L. Ta je različnih dolžin in jo je mogoče v raznih postavitvah uporabljati za najrazličnejše namene. Osnovna zamisel za ta program izhaja iz skandinavskih držav, kjer že nekaj časa izdelujejo pohištvo na lameliran, torej lepljen način. Stolove oblike so povsem samostojna oblikovna rešitev. Med izdelke tega programa sodita fotelj in klubska miza ter stol in jedilne mize. Na trgu bodo že v septembru.

LIKO gradi za potrebe samskih delavcev predvsem iz drugih republik **nov samski dom,** v katerem bo prostora za 66 delavcev, vseljiv pa bo v kratkem.

ELAN je organiziral letno **konferenco s tujimi kupci** njegovih smuči. Predstavniki firm, ki ga zastopajo v svetu, so se vabilu polnoštevilno odzvali, saj jih je bilo prisotnih 23 iz 15 držav. Prikazali so kolekcijo Elanovih smuči za sezono 1983/84, spregovorili o kvaliteti, o propagandni dejavnosti, tehničnih novostih in izboljšavah ter o Elanovih tekmovalnih prizadevanjih. Seveda so izmenjali tudi svoje komercialne izkušnje in mnenja.

V **SAVINJI** prehod na **nov sistem nagrajevanja** — vrednotenje zahtevnosti del in nalog — nekoliko kasni. Po pripravi osnovnega gradiva je bilo potrebno uskladiti notranja razmerja med posameznimi skupinami del in nalog ter dokončno oceniti pogoje dela delavcev v neposredni proizvodnji. Priprava celotnega gradiva gre sedaj h koncu.

Nove podobe Cerkniškega jezera

Novosti v delovnih razmerjih

Nedavno so bile sprejete spremembe in dopolnitve zakona o delovnih razmerjih. Na podlagi analize o uresničevanju zakona o delovnih razmerjih, ki je bil sprejet ob koncu leta 1977, je bilo ugotovljeno, da je potrebno ta zakon dopolniti oziroma spremeniti. Spremeniti prdvsem tako, da bi imeli delavci več možnosti za samoupravno urejanje na področju delovnih razmerij in da bi se s tem izboljšal tudi odnos do dela in do delovne discipline.

V tem sestavku omenjam samo nekatere bistvene novosti zakona o delovnih razmerjih. Pri **razporejanju delavcev** je sedaj predvidena možnost za hitro razporejanje tudi iz ene temeljne organizacije v drugo ali pa iz enega kraja v drug kraj, da bi tako dosegli čim večje delovne učinke. Zahteva za varstvo pravic ob začasni razporeditvi ne zadrži izvršitve, ker bi sicer taka ureditev izgubila svoj pomen.

Zakon glede na naravo dejavnosti temeljne organizacije oziroma glede na posebnosti posameznih del oziroma nalog omogoča **učinkovitejše razporejanje delovnega časa,** saj je lahko le-ta med letom neenakomerno razporejen. Takšna možnost je bila sicer dana tudi sedaj, vendar samo tistim temeljnim organizacijam, kjer je bil delovni proces sezonskega značaja. Sprememba zakona temeljnim organizacijam s sezonskim značajem dela izrecno določa obveznost, da se delovni čas razporedi tako, da v času sezone traja več kot 42 ur na teden, izven sezone pa sorazmerno manj, vendar v letnem povprečju delovni čas ne sme presegati 42 ur na teden.

Omogočeno je tudi, da se v primerih višje sile ali v izjemnih okoliščinah, zaradi katerih pride do zmanjšanja ali povečanja obsega dela ali do prekinitve dela, lahko **začasno prerazporedi delovni čas.** Seveda pa je treba pogoje in načine takšne prerazporeditve določiti v samoupravnem splošnem aktu.

Po spremembi zakona je močno **omejen tudi obseg dela prek polnega delovnega časa** in sicer na največ 30 ur na mesec. Vsako delo prek polnega delovnega časa bo omejeno in ga bo mogoče uvesti le, če dela ne bo mogoče opraviti z ustrezno racionalno organizacijo in delitvijo dela, z razporeditvijo delovnega časa, z uvajanjem novih izmen ali z zaposlitvijo novih delavcev.

Zakon razširja krog upravičencev do **povečanega letnega dopusta za delavce,** ki jim je priznana 60 odstotna telesna okvara, za delovne invalide, ki imajo pravico do skrajšanega delovnega časa in delavcem, ki negujejo in varujejo težje telesno ali zmerno težje in težko duševno prizadeto osebo.

Glede **izrabe letnega dopusta** sprememba zakona omogoča, da se v samoupravnem splošnem aktu o delovnih razmerjih lahko določijo primeri, ko ima delavec pravico izrabiti del letnega dopusta nad 12 delovnih dni najkasneje do konca februarja naslednjega koledarskega leta.

Izobraževanje delavcev je v spremembah zakona obdelano z upoštevanjem zakona o usmerjenem izobraževanju in to predvsem v zvezi s proizvodnim delom in s prednostno pravico udeležencev usmerjenega izobraževanja pri sklepanju delovnega razmerja.

Precej novosti prinašajo spremembe zakona o delovnih razmerjih na področju **disciplinske odgovornosti.**

V samoupravnem splošnem aktu se določijo hujše kršitve delovnih obveznosti, za katere se izreče ukrep prenehanja delovnega razmerja. Poleg tega se v tem aktu določijo tudi druge hujše kršitve delovnih obveznosti, za katere se lahko izreče najstrožji disciplinski ukrep.

Pri **odškodninski odgovornosti** je novost v tem, da ima delavec pravico zahtevati odškodnino pri sodišču združenega dela šele po treh mesecih, ko je podal zahtevo za povrnitev škode v temeljni organizaciji oziroma če do poteka roka treh mesecev od vložitve zahteve pristojni organ temeljne organizacije s sklepom zavrne to zahtevo delavca. O višini škode se delavec in delavci v temeljni organizaciji lahko pismeno sporazumejo. Pri odstranitvi z dela zaradi hujših kršitev delovnih obveznosti je

(Konec na 9. strani)

(Nadaljevanje iz prejšnje številke)

Pri izviru Raka sta dve votlini. Leva je zaprta z lesenimi vrati zaradi krasnih kapnikov, po odprti desni votlini pa lahko pridemo do tisoč metrov daleč na čolnih proti jezeru. Blizu Zadnje jame je glavni iztok vode iz jezera. Preiskovalec V. Putick se je vozil po njej navzgor in je našel šest globokih podzemeljskih jezer, čez katera se je prepeljal z navadnim čolnom.

Otod izgine voda pod zemljo ter pride pri podrti rakovski žagi zopet na dan. Zatem teče po dolini proti škocijanskemu mostu. Celo v strugi ima Rak več požiralnikov, kamor uhaja voda. Poleti, ko je priteka iz jezera le malo, izgine vsa medpotoma v globine tako, da je predor škocijanskega mostu popolnoma suh.

Že dr. Schmidl je priznal, da je škocijanski most pravzaprav velik predor, 19 metrov visok, 48 metrov dolg in 15 metrov širok. Nad njim je svod še 23 metrov debel. Na svodu je cesta med drevjem tako izpeljana, da niti ne opazimo, da se vozimo ali korakamo čez velikanski, od prirode postavljeni most.

Vrhu mosta sta stali nekdaj dve cerkvici, večja sv. Kocijana, patrona za dež, manjša sv. Benedikta. Blizu tam je stala hiša cerkovnika, ki je imel v tem samotnem kraju tudi njive in senožeti ter je redil mnogo živine. Sedaj stoji od večje cerkvice še nekoliko pokritega svetišča, vse drugo je v razvalinah.

Ob veliki povodnji priteka v dolino toliko vode, da je ne more požirati ves škocijanski predor. Voda se zajezi in razlije po dolini, ki se spremeni v obširno, globoko jezero, vendar zopet odteče v nekoliko dneh. Po kakih 6300 metrov dolgem, zelo zavitem podzemeljskem teku priteka v planinski kotlini zopet na dan, kjer se združi s Pivko pod skupnim imenom Unica.

Dokazano je, da so nekateri doli, dolci in rupe na Krasu nastali le tako, da se je strop udrl nad izlizano votlino. Kako silna je dinamiška delavnost izpodnebne in tekoče vode v notranjščini Krasa, nam najlepše dokazujeta velikanski predorni most v Škocijanu ali pa orjaška skalna vrata Vranje jame pri Planini.

Učenjaki trdijo, da bo ta dinamiška delavnost polagoma podrla vse strope nad seboj od Cerkniškega jezera do Planine. Na ta način si bo voda napravila odprto strugo in voda iz jezera bo imela potem prost odtok. Takrat bo Cerkniško jezero stalno presahnilo. Preden se pa to izvrši, poteče še več tisočletij.

Na vzhodni strani, zlasti po Menišiji nad Bezuljakom in Dobcem je še več manjših in večjih udrtin in jam s kapniki, ki pa niso še do danes preiskane in natančneje znane. Vredno je omeniti jamo na Slivnici. Že naši predniki so dobro poznali to jamo. Ker se ob južnem, deževnem vremenu vali iz nje megla, so ji pripisovali čarodejno moč. Mislili so, da iz nje prihajajo nevihta, toča in bliski. V njej so stanovali čarovniki in čarovnice.

Še danes vidiš v zvoniku župne cerkve v Cerknici majhen zvonec, s katerim so odganjali čarovnike, nevihte in točo. Ljudje so sklenili, da bodo zamašili jamo z veliko skalo, ali nesreča je hotela, da jim je zdrknila po hribu navzdol proti Martinjaku, kjer je zadela ob neko bajto in jo podrla.

Ker prihaja iz podzemeljskih hramov ob južnem vremenu megla tudi ob jezeru, sodi ljudstvo zaradi tega, da drži brezno vrhu Slivnice do jezerske gladine, kjer je vodna shramba, iz katere uhaja megla na površje. V to jamo je priti silno težavno, ker je navpična in skoraj gotovo tudi jako globoka. Dobro bi bilo, da bi jo natančneje preiskali, morda bi se trud in delo bogato izplačala.

Res je, da se površina bližnje cerkniške okolice jako razločuje od navadnega Krasa, ker tod ni videti onega navadnega, sivega kraškega kamenja v obilnosti na površju, marveč se tod razprostirajo obsežni pašniki, senožeti in gozdovi. To pa zaradi tega, ker spadajo Slivnica in vsa bloška višina ter tudi vzhodni del Menišije k rodovitni dolomitski zemljini. Tu ni znanih kraških dolin in jam. H krasu pa spadajo menišijski gozdi, ki so večinoma skalnati. Zemlja je jako plitka, ponekod pomešana s peščenjakom.

CERKNICA

Cerknica je eden najstarejših in največjih trgov na Kranjskem. Po zadnjem štetju pred vojno je imela 1600 prebivalcev, stanujočih v več kot 300 hišah. Le majhen del trga je ob glavni cesti na ravnem, večina poslopij leži na prijaznem gričku, ki ga obliva potok Cerkniščica. V trgu so sodni in davčni urad, dekanija, šestrazredna osnovna in obrtna nadaljevalna šola. Trg se odlikuje z visoko stoječima taboroma izza obleganja Turkov in z veliko in lepo cerkvijo, ki pa je žalibog mešana s slogi. Posvečena je Devici Mariji, kraljici angelov.

Trg je sedež županstva z lastnim grbom: cerkev na voglatem polju. Pod županskim okrožje je spadalo pred svetovno vojno 22 bližnjih vasi z 11.928 hektarov zemljišča, približno s 1000 hišami in do 6000 prebivalcev. Od leta 1917. je dobila Menišija s sedmimi vasmi lastno županstvo s sedežem v Begunjah. Glavni dohodek imajo prebivalci iz gozdarstva in velike lesne trgovine z inozemstvom. Gozda je sedaj 3432 hektarov. Ob potokih je več žag, ki pridno leto in dan žagajo. Prebivalstvo se bavi tudi s poljedelstvom in z živinorejo. Ker pa svet ni posebno rodoviten, bi se težko brez gozdov preživljali. Največ gozda imajo Meniševci.

Že več kot pred dvesto leti je bila v trgu šola za trg in vso okolico. Bila je v zasebnih hišah. Pozneje je odstopil naslednik bistriškega samostana kot patron cerkve in šole svojo hišo občini, ki naj v njej vzdržuje šolo in stanovanje za učitelja in kaplane.

V trgu je sedaj napravljen, kakor že omenjeno, spomina vreden vodovod, ki ima skoro najboljšo pitno vodo na vsem Kranjskem in ne zaostaja prav nič za gorenjskimi studenci. Ta vodovod preskrbuje tudi obširne vasi in kraje, kot Dolenjo vas, Dolenje jezero, Zevše, Podskrajnik, Rakek, Unec in Ivanje selo z izborno pitno vodo. Ob času gradbe južne železnice so napravili vodovod iz potoka Cerkniščice za železniško postajo na Rakeku. Voda je napeljana po ceveh do Brodca, kjer jo parni stroj dviga v 22 metrov visoki stolp, od koder teče potem z vso lastno težo po ceveh v obokano vodno shrambo blizu rakovske mitnice in dalje na kolodvor. Šele sedaj pa delajo vodovod tudi v Grahovem.

Omeniti je vredno, da je v Dolenji vasi majhna tovarna za izdelovanje hojevega eternega olja, ki je baje edina v naši državi. To olje je jako zdravilno. Služi za izboljševanje zraka in za različne dišave. Domačini ga pa splošno rabijo tudi kot učinkovito zdravilo za notranje bolezni.

(Se bo nadaljevalo)

Ribiška družina Cerknica je 18. julija organizirala tradicionalno ribiško tekmovanje v lovu na največjo ščuko in v lovu na največje število rdečerepk. Lov se je začel pri mostu na Cerkniškem jezeru in je trajal dve uri. V lovu na največjo ščuko se je pomerilo devetnajst tekmovalcev. Sreča je bila mila samo trem članom, od katerih je vsak ujel po eno mersko ščuko. Največ je merila ščuka, ki jo je ujel **Janez Kranjc.** Od začetka glave do konca repa je merila natanko 51,5 centimetra. **Jože Mulec** iz Grahovega in **Stane Urh** iz Cerknice pa sta uplenila ščuki, ki so ravno zadoščale meri, ki je dovoljena za ulov, to je 50 centimetrov.

V lovu na največje število rdečeperk pa se je pomerilo 25 članov ribiške mladinske sekcije. V borih dveh urah je **Toni Ule** ujel 30, **Franci Meden** 27 in **Stanko Intihar** 21 rdečeperk, ki so merile od 4 do 20 centimetrov. Največjo rdečeperko je ujel **Andrej Šparemblek.** Za to, 22 centimetrov dolgo »velikanko« si je prislužil posebno diplomo. Ostali trije iz vsake tekmovalne skupine pa so si prislužili diplomo in plaketo. Te simbolične, toda lepe spominske nagrade jim bo podelil izvršni odbor ribiške družine na svoji prvi seji.

Po dolgotrajnem urejanju stavbe na cesti 4. maja 56 je začela obratovati **SLAŠČIČARNA MEHMEDI.** Prostor je sodobno urejen. Lastnik je poskrbel tudi za zunanjost, saj je na ploščadi prostora za več sladokuscev.

*

Rdeči kiosk DELA na prostoru »Ponterosa« našega malega mesta nikakor ne zaživi. Morda bi kazalo, da bi posloval samo ob nedeljah in praznikih, ko je kiosk Tobaka zaprt, ali pa da bi ga kratkomalo premestili pred prostor Bresta, kamor je bil prvotno tudi namenjen. Sicer pa oba objekta ne delata ravno reklamne slike o urejenosti osrednjega dela našega malega mesta. Pozimi prodajalke trepetajo od mraza, poleti pa od sopare. Potrebnega gretja ali zračenja nima noben od njiju.

Uspel koncert pevskega zbora JADRAN naših izseljencev iz Avstralije

NOVOSTI V DELOVNIH RAZMERJIH

(Nadaljevanje z 8. strani)

delavec lahko začasno razporejen na manj zahtevno delo, kar do sedaj ni bilo mogoče.

Pri **prenehanju delovnega razmerja** je novost v tem, da se šteje, da delavcu, ki neopravičeno izostane z dela, delovno razmerje preneha z dnem, ko je nehal delati v temeljni organizaciji, če se do konca disciplinskega postopka ne vrne na delo.

Skušal sem prikazati le nekatere bistvene novosti zakona o delovnih razmerjih. Vse te in seveda ostale spremembe in dopolnitve tega zakona bomo morali vgraditi v naše samoupravne splošne akte s področja delovnih razmerij. Vsi samoupravni organi in odgovorni delavci bodo morali uresničevanju teh novosti pri neposrednem delu posvetiti več pozornosti, saj samo od spremenjenih zakonskih določil ne moremo pričakovati, da se bodo vsa vprašanja o delovni disciplini in odgovornosti rešili sami od sebe. A. Perčič

BRESTOV OBZORNIK pred 10 leti

GLASILO KOLEKTIVA

(Iz številke 58 — 31. junij 1972)

KAKO SMO GOSPODARILI V PRVEM POLLETJU

Za prvo polletje leta 1972 je značilno:

— zamrznjene cene na domačem trgu,
— splošna nelikvidnost na domačem trgu,
— restrikcija na področju uvoza,
— zaostreni pogoji kreditiranja in
— povečanje cen repromateriala iz uvoza zaradi devalvacije proti koncu leta 1971.

Nabavno področje je bilo spričo že omenjenih ukrepov silno težko obvladati. Cene uvoznih materialov so bile višje za celotno devalvacijo. Prav tako je uvedba drsečih tečajev zahodnoevropskih valut ovirala normalne pogoje nabave.

Nabavna situacija na domačem trgu je bila zelo nestabilna. Dobavitelji za zelo idoče blago (pomivalna korita, okovje) so dobave pogojevali z vnaprejšnjim plačilom, kar je izredno neugodno v sedanjih pogojih nelikvidnosti v gospodarstvu.

Izvoz Bresta zajema predvsem glasbene omarice, masivno pohištvo in stole. Zlasti je ugodno povpraševanje po stolih K-33 in proizvodnja ni bila zmožna zadostiti povpraševanju. Glede na pospešene akcije na sejmih in razstavah v tujini lahko pričakujemo uresničitev planskih predvidevanj v izvozu.

OSNUTEK DRUŽBENEGA PLANA RAZVOJA SLOVENIJE 1971—1975 V JAVNI RAZPRAVI

Drugo takšno resno vprašanje, ki tudi ni dobilo mesta v osnutku plana, je razvoj turističnih zmogljivosti. Projekt Gornji Jadran, v katerem je zajet tudi kompleks ob Cerkniškem jezeru, ni dobil ustreznega mesta, čeprav so bila za načrte in študije porabljena že velika sredstva, celo z mednarodno podporo.

Razumljivo je, da ne moremo pričakovati, da bo vsak projekt dobil svoje mesto tudi v osnutku ali kasneje v konkretnem planu, vendar je sodelujoče na posvetu motilo dejstvo, da so vse, za naše območje najvažnejše, razvojne smeri izpuščene.

STABILIZACIJA IN PRORAČUNSKA POTROŠNJA

Zadnjih nekaj let smo priča velikih inflacijskih gibanj. Tržišče se nikakor ne more umiriti. Pritisk denarnih skladov je še vedno večji od blagovnih. V takih razmerah seveda cene naraščajo. To pa povzroča nezadovoljstvo med ljudmi, naj si bo med tistimi, ki dobrine trošijo, ali med tistimi gospodarskimi, ki dobrine proizvajajo. Med ljudmi, ki dobrine trošijo, zato, ker to neposredno zadeva njihov mesečni proračun, med gospodarstveniki pa zato, ker se stalno spreminjajo pogoji gospodarjenja in nikdar ne veš, kje in za koliko te bo kakšna podražitev prizadela.

Analize kažejo, da je splošna potrošnja prevelika in da je zato gospodarstvo preobremenjeno in premalo akumulativno. Posledica tega je, da so premajhne naložbe v modernizacijo, da je zaradi tega nizka produktivnost in da so previsoki proizvodni stroški in tako naprej. Nihče pa se noče ničemur odpovedati.

ČIGAV JE OBZORNIK?

Večkrat slišim pripombe, da je Obzornik preveč zaprt, preveč uraden, preveč tog, preveč list vodečih struktur in premalo list, v katerem bi bilo slišati glas delavstva.

Tudi sam menim, da naš Obzornik spremlja vsa ta nepopularna »navlaka«. Vendar pa se moramo vprašati, ali je temu kriv uredniški odbor. Ali ni velik del krivde tudi v nas samih, ki raje stvari pasivno spremljamo in opazujemo ter za vogali kritiziramo kot pa da bi svoje prispevali?

MLADI RAZISKOVALCI SE RADI VRNEJO V CERKNICO

Gibanje »Znanost mladini« je letos še šestič organiziralo mladinski raziskovalni tabor. Za Cerknico je postal že kar tradicionalen, saj so se tu zbrali že četrtič — vse od 1969. leta. Naloga taborov je uvajati mladino v sodobno znanstveno in raziskovalno delo. Na njih mladi povezujejo teoretične osnove s praktičnim delom na terenu, spoznavajo delovne metode in sredstva za uspešno reševanje posameznih nalog.

K letošnjemu taboru je gibanje »Znanost mladini« od 5. do 14. julija pritegnilo 24 mladih raziskovalcev predvsem iz Slovenije, sodelavci pa so bili tudi iz Trsta, Celovca in Zagreba.

Oskrba v naši občini

Govoriti o preskrbi v sedanjem času ni preprosta in lahka zadeva. Oskrba pri nas že nekaj časa ni najboljša, sedaj v zoženih pogojih gospodarjenja pa se te težave še bolj zaostrujejo. Pred časom je večkrat primanjkovalo nekaterih prehrambenih proizvodov kot so jedilno olje, sladkor, kava, nekatere vrste mesa in mesnih izdelkov, mlečni proizvodi in še bi lahko naštevali. Od higiensko-tehničnih proizvodov pa je večkrat primanjkovalo pralnih praškov, higienskega papirja in podobnih stvari. Prav tako je bila pomanjkljiva oskrba s tehničnimi predmeti.

O tem, kje so bili vzroki za takšno stanje, je odgovor zelo delikaten. Če bi trdil, da so vzroki samo objektivni, bi najbrž grešil, grešil bi pa tudi, če bi valili krivdo izključno na trgovce, da so le-ti zaradi svojega odnosa do potrošnikov krivi za vse. Najbrž je obojega po malem. Še večja verjetnost pa je, da vseh teh in še različnih drugih dobrin pridelamo ali proizvedemo premalo. Ali z drugo besedo povedano, denarnih skladov je v obtoku več kot blagovnih. Zato prihaja do pomanjkanja blaga, cene rastejo, ustvarja se negotovost, kar še pospešuje povpraševanje in pomanjkanje blaga.

Vsa ta vprašanja so prisotna tudi danes in najbrž bo tako tudi še lep čas v prihodnje. Stabilizacija ne pomeni samo umiritve cen, ampak tudi našo miselnost in obnašanje samoupravljalcev, zlasti pa naš odnos do družbenih sredstev, ki je na zelo nizki stopnji.

Pogosto se obnašamo kot da ta sredstva nimajo vrednosti in se ne zavedamo, da nam omogočajo kruh in življenjski obstanek. Zato naj ta prispevek izkoristim tako, da pozovem vse k preudarnemu ravnanju z vsemi materialnimi sredstvi, k varčnosti in k pridnemu delu, ker bomo le tako lahko oskrbo izboljšali in prispevali svoj delež k stabilizaciji, ki nam je vsem izredno potrebna.

T. Kebe

Športna značka — uspešno na poti

Telesno kulturna skupnost Slovenije uvaja tekmovanje za športno značko že od leta 1976. Tedaj so začeli z značko za prvo starostno skupino, predšolske otroke. V naši občini pa smo z uvajanjem značke pričeli nekako pred tremi leti v vrtcu Cerknica. Na samem začetku je bilo precej težav, ki pa smo jih uspešno prebrodili.

Tako je letos uspelo opraviti vse določene naloge in osvojiti značko že 60 otrokom iz Cerknice in Starega trga.

Zaživela pa je tudi športna značka druge stopnje na posameznih osnovnih šolah v občini. Ob zaključku letošnjega šolskega leta je bilo podeljenih 80 srebrnih in 50 zlatih značk. Jeseni pa bomo pripravili tudi tekmovanja za športno značko tretje stopnje, za učence od četrtega do osmega razreda osnovne šole.

Športna značka je za vse skupine enaka, loči se le po drugačni temeljni barvi. Gre torej za zbirko 15 značk, ki jih lahko nekdo osvoji, če začne tekmovati že v predšolski dobi in potem nadaljuje tekmovanje vse življenje. Tako je ta sistem tekmovanja zamišljen kot neka povezana celota. Program športne značke je sestavljen tako, da redna in sistematična vadba izbranih zvrsti zagotavlja naslednje prednosti:

— ustrezen razvoj telesne zmogljivosti,

— usmerjanje v zdravo življenje in redno ukvarjanje s športom,

— ohranjanje in krepitev primernega zdravstvenega stanja,

— osvojitev najprimernejših gibalnih navad, ki so potrebne za športno rekreativno delovanje v mladosti in kasneje v starosti.

Tekmovanje za športno značko vsebuje torej vzgojno izobraževalne, zdravstvene, razvedrilne in športno tekmovalne, pa tudi obrambne naloge. Zato priporočamo tudi staršem otrok, ki obiskujejo osnovno šolo, da ob pričetku šolskega leta bodrijo svoje otroke in jih vzpodbujajo v tekmovanju za športno značko. Če pa imajo kaj časa, pa naj tudi sami poizkusijo vadbene elemente, ki so napisani v tekmovalnih knjižicah njihovih otrok.

J. Zakrajšek

OBVESTILO

Ker posamezniki še vedno po telefonu ali drugače sprašujejo, kje je moč kupiti NOTRANJSKE LISTE, vam še enkrat posredujemo naslednje obvestilo:

v Cerknici jih lahko kupite v prodajalni Mladinske knjige in v občinski matični knjižnici (Partizanska cesta), v drugih krajih pa v enotah občinske občinske knjižnice (kjer delujejo); večje količine pa lahko neposredno naročite pri občinski kulturni skupnosti (Gerbičeva cesta).

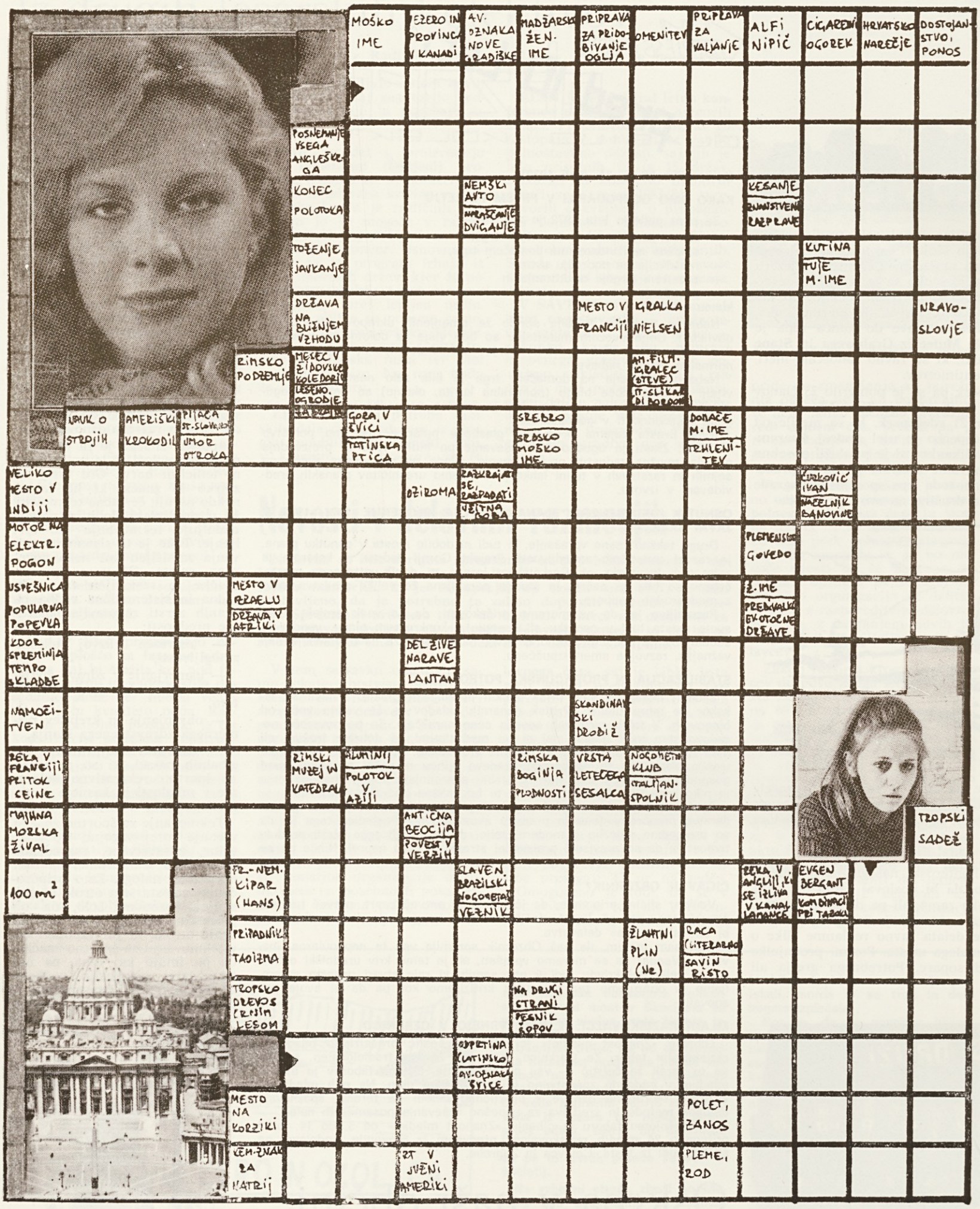

Naši upokojenci

V letošnjem prvem polletju so bili iz temeljne organizacije POHIŠTVO upokojeni naslednji delavci in delavke:

Martin PETAN je odšel v pokoj 31. januarja. Na Brestu je delal devetnajst let, pred upokojitvijo pa je opravljal dela končnega kontrolorja.

Ivanka MAHNE je odšla v pokoj 15. januarja. Na Brestu je delala enaindvajset let. Pred upokojitvijo je delala na delih in nalogah lepljenje furnirja.

Kristina TURŠIČ je odšla v pokoj 28. februarja. Pri nas je bila zaposlena 26 let, nazadnje pa je opravljala dela in naloge lepljenje furnirja.

Antonija MELE je odšla v pokoj 22. februarja. Na Brestu je bila zaposlena 24 let; nazadnje je delala na delovnih opravilih priprava laka.

Emilija BORŠTNIK je odšla v pokoj 28. februarja. Na Brestu je delala osemnajst let. Pred upokojitvijo je opravljala dela snažilke.

Jože BONČINA je odšel v pokoj 30. marca. Na Brestu je delal 28 let; pred upokojitvijo je delal kot vodja izmene.

Milka BERDON je odšla v pokoj 3. marca. Pri nas je delala deset let; pred upokojitvijo je opravljala dela in naloge furniranja plošč.

Kristina VITEZ je šla v pokoj 12. maja. Na Brestu je bila zaposlena 21 let. Preden je odšla v pokoj, je delala v skladišču furnirja.

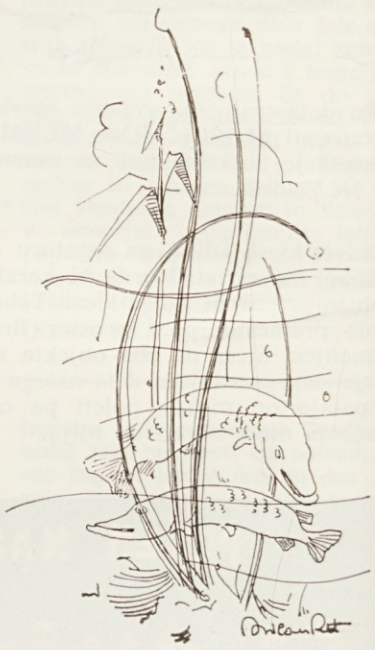

Andrej OTONIČAR je odšel v pokoj 20. maja. Na Brestu je delal 22 let, nazadnje je bil zaposlen kot transporter.

Iva OTONIČAR je odšla v pokoj 31. maja. Na Brestu je bila zaposlena sedemnajst let. Pred upokojitvijo je delala na delovnih opravilih spajanje furirja.

Jože LOGAR je odšel v pokoj 28. junija. Pri nas je bil zaposlen petnajst let, nazadnje pa je opravljal dela in naloge v odpremi.

Alojzija PURKART je odšla v pokoj 30. junija. Na Brestu je delala dvanajst let; nazadnje je pakirala okovje.

Štefka DAVID je odšla v pokoj 1. julija. Na Brestu je delala sedemnajst let; nazadnje je delala na delovnih opravilih pakiranje okovja.

Milka KEBE se je upokojila 3. julija. Nazadnje je opravljala zahtevnejša montažna dela. Vso pokojninsko dobo 35 let je dosegla na Brestu, za kar ji gre še posebna čestitka.

Vsem upokojencem se iskreno zahvaljujemo za dolgoletno prizadevno delo in njihov prispevek k napredku in krepitvi skupnih prizadevanj. V prihodnjem življenju pa želimo vsem veliko zdravja in osebne sreče.

Kolektiv TOZD Pohištvo Cerknica

Nagradni razpis

Za poletne (tudi dopustniške) dni smo vam po daljšem času pripravili spet nagradno križanko z vabljivimi nagradami:

— dve prvi nagradi: NOTRANJSKI LISTI II. zvezek,

— druga nagrada: 300 dinarjev,

— tri tretje nagrade: 100 dinarjev.

Rešitve s pripisom »nagradna križanka« pošljite uredništvu najkasneje do vključno 20. avgusta.

Pri reševanju vam želimo nekaj razvedrila, pri žrebanju pa čim več sreče!

BRESTOV OBZORNIK — glasilo delovne organizacije BREST Cerknica, n. sol. o.

Glavni in odgovorni urednik Božo LEVEC

Ureja uredniški odbor: Vojko HARMEL, Viktor JERIČ, Slavko KLANČAR, Srečo KNAP, Jože KOROŠEC, Darko LESAR, Božo LEVEC, Franc MLAKAR, Danilo MLINAR, Janez OPEKA in Franc TURŠIČ.

Foto: Jože ŠKRLJ

Odbor za obveščanje je družbeni organ upravljanja. Predsednik odbora: Anton PERČIČ.

Tiska Železniška tiskarna v Ljubljani. Naklada 2800 izvodov.

Glasilo sodi med proizvode iz 7. točke prvega odstavka 36. člena zakona o obdavčenju proizvodov in storitev v prometu, za katere se ne plačuje temeljni davek od prometa proizvodov (mnenje sekretariata za informiranje izvršnega sveta SR Slovenije št. 421-1/72 z dne 24. oktobra 1974).

Filmi v avgustu

1. 8. ob 20. uri — ameriška srhljivka MORA.
2. 8. ob 20. uri — italijanska drama PRIBEŽALIŠČE IZGUBLJENIH.
5. 8. ob 20. uri — japonski akcijski film SHOGEN IN NIDJA.
7. 8. ob 20. uri in 8. 8. ob 16. uri — hongkonški karate film ZLATI ZMAJ IN SREBRNA PUŠČICA
8. 8. ob 20. uri — ameriška kriminalka POLICAJ IZ BRONXA.
9. 8. ob 20. uri — ameriški erotični film VROČE MAJICE.
12. 8. ob 20. uri — italijanska drama ZGODBE O NAVADNI NOROSTI.
14. 8. ob 20. uri in 15. 8. ob 16. uri — film še ni predviden.
15. 8. ob 20. uri — francoska krimialka AGENT X V SVETU PROSTITUCIJE.
16. 8. ob 20. uri — italijanska drama TRIJE BRATJE.
19. 8. ob 20. uri — hongkonški karate film MOJSTRI ZLOMLJENIH PRSTOV.
21. 8. ob 20. uri — film še ni predviden.
22. 8. ob 20. uri — film še ni predviden.
23. 8. ob 20. uri — ameriški glasbeni film PEVEC JAZZA.
26. 8. ob 20. uri — ameriška ljubezenska drama POŠTAR VEDNO ZVONI DVAKRAT.
28. 8. ob 20. uri in 29. 8. ob 16. uri — italijanski akcijski film LOVEC NA MORSKE PSE.
29. 8. ob 20. uri — ameriški vojni film NA ZAHODU NIČ NOVEGA.
30. 8. ob 20. uri — italijanska drama SENCA NEKEGA POLETJA.